

JOANKE ATNAM DOOYINGE

Turnam bina agome

1

Lendak delokai agome dungai, delokke de Agomde Shediking dungai, delokke de Agomde Shedi bi. Bi kerayalum pakai Shediking duuto. Bikkelok ati takamem pito, pmam takam si bikke kekonlok pinam kamang. bikking turname kato delokke de turnamde tani kidike angunpe ito. Angune kaamolo ngunkanto, idakkom kaamue dem kenmato. Delo Shedike meliknam amiko kato; bikke amme Joan. Ami takame bikkelok arope mingke suyepa emla bi angun delokke hakiipe aato. Bi agisue angunmang, bi angun delokke hakii kootir pemino aatone. Mipil taniem angun bina aro angunde tani amoso aatuai. Agomde tani amoso yeto, delokke bikkelok tani amongem pilate tani amonge bim kangkenmato. Bi agi amosulo aatuai, idokom agi amie bim torik sumato. Depe idokom bim toriksula, bikke aminlok mingkesuna takamem, bi Shedike omope ilanana ralnamem bito"de omode tani odong lokmang, demangkok mime milo miisu lokmang idola Shedi kelok lenna kidie. Agomde tanikope ila ngoluke gooralo duumin gekai. Ngolu bikke angun ralnamem kaato, Abukelok ayang emlang aruem bomla aana angunlok ralna, Oo atelem kaato. Joan bi bim hakii bito. Bi gokla sikepe poto, "Ngokke meelamlo aamin gena bi ngom pemilo botte yane, kapeila ngokke kerang pakai bi turla yeto' emla ngokke pokannam amiemin si." Bikke yanggonge biiset kolok ngolu takame akon paaroagem akone ayang igulem paato. Kapeila ayonem Mosiking bilikto; yanggong elang arue Jisu Kristo kelok aato. Sekote Shedime kaana kamang, idola Abukelo duuna Oo atel demin bim lengkantone.

Joan baptistke ngiitome

Depe iduem Joanke hakiie sikepe ito: bi sekodi dem ingkidope emla Jirusalem lokke Judai amikidie mirie kelang Lebi kidiem melikto. Bi

pobeng sugotmang, idakkom peebepe pobisula potu, "Ngo Kristo mang." Bulu bim tatkitu, "Demilo no seko? No Elijah bia?" Bi "Ngo bimang" emtu. "No kaaluna miridia?" Bi "Ma," emyansutu. Bulu iiyin nape potu, "No sekoda? Ngolum melikna kidilo pobi dokupe aruem pobisutola. Nokke agi legasuem pobi sutola?" Joan bi Kaaluna miri Isaijahke agomlok poyansutu, "Ngomin mootumlo 'Rutumke bedangem jonmo langka' emla agom ponade." Depe iduem meliknam Pharisi kidieke bim ingkito, "No Kristo pete mang, Elijah pete mang, kaaluna miri pete mang, demilo no kapeila baptis idune?" Joan bi poyansutu, "Ngo asilok baptis idung, idokom noluke amiko noluke kenma namko dung. Bi ngokke meelampe aapena amie, bikke leyub aan emte ngo taaba mane." Si tabusi Bethani doolung Joanke baptis iboko Jordan korong Sanggo danlo ito.

Shedike merbenue

Longekonem Joan bi Jisume bikking aanin dakpe kaala potu, "Tani among sokke paabem laabin bipena Shedike merbenuem kaasutola! Ngokke meelamlo aapena amide ngokke kera peka duubong' ngokke embom namde simino. Ngo agie bim kenmangai, depe idola ngokke Israel opmio bim lengkandope emla ngo asilok baptis ila aato." Delokrongem Joan bi sim hakii bidola potu, "Teyong telok Aide peki kishape oila bikking dudope ngo kaato. Ngo bim kenmayai, idola ngom asilok baptis idope melikne ngom sikepe potu, 'Aide tokla duulik dope nokke kaanam amide Deena Aidlok Baptis ipene.' Simin Shedike Ue emla ngokke kaanamde delokke ngo hakii bidung."

Jisuking kera yalumpu luyilsuna amikidie

Longe kondem Joan bi bikking luyilsuna midum anyi konem yebosula yeto kukeng. Bi Jisume gidakpe kaayedem, bi potu, "Shedike merbenuem kaatola!" Luyilsuna anyikone bim depe podope tayyedelo bulu Jisuking gimin geto. Ngeelat sukuname, Jisu bi bulum mamin gedope kaala, ingkito, "Nolu ingkoko miidun?" Bulu pokai, "Saare (depe emnamde luyilbone), ingkolo no dudune?" Bi poyansutu, "Aatola nolu kaasudope."

Depe iname bulu gila delokke ingkolo bi dudi dem kaato, delokke delo longedelo bikking duubosuto. Delo lying baji dobong. Simon Pitorke biro Andria bi Joanke agomem talla Jisuking gimin gena akone. Andriake kera yalumpe inam ati akonde bikke biro Simonme paala, "Ngolu Messiah me paato" (depe emnamde Kristome) emla pobinamde. Delokrongem bi Simonme Jisuking bomato, Jisu bi bim kaasudola potu, "No Joanke oo Simon. Nom Kepha emye" (dem angukonpe atkuname Pitor).

Jisuke Philip melang Nathanaelme tomname

Longe kondem Jisu bi Galil danpe enpe emla miito. Philipme paala bi, "Ngokking gimin getola" emto. Philip bi, Andria delokke Pitorke akampe Bethsaida taonlo duune. Philip bi Nathanaelme paala potu, "Mosike ayon Kitablo atbomnam delokke kaaluna miri kidie atnam Josephke oo Najareth lokke Jisume ngolu paato." "Najareth! Aina atiko delok piidunia?" emla Nathanael bi ingkito. "Aala kaato langka" emla Philip bi potu. Nathanael bi aanindope kaayedem, Jisu bi potu, "Sina aropak Israel amide, bikkelo menam yadnam kamang." "No ngom kape kisha kentone?" emla Nathanael bi tatkitu. Jisu bi pokai, "Nokke tapang ane rumkilo dudungem Philipke nom tommang adape ngo nom kaato." Delokrongem Nathanael bi potu, "Saare, no Shedike Ue; nomino Israel lokke Roje." Jisu bi potu, "Ngo nom tapang ane rumkilo duduem kaato emkolok no arope miidung. No simpenem botteyana atisiriem kaaye. Delo bi potemto, "Ngo nom aruem pobidung, no teyong among eyabem siiya dope, delokke Shedike teyong kotokie Tanike Oolo tokdu saatokla idope kaaye."

Kanalo Nyamran iname

2

Longum nanalo Galilokke Kanalo nyamranko ito, Jisuke ane delo duuto, delokke Jisu melang bikking luyilsuna kidi emte nyamran delo tomato. Grep alangem tiyin rongem, Jisuke anede bim pokane, "Bulu grep alang kayimang" emto. Jisu bi poyansuto, "Ayanam ane, no ngokke legape

kapeila miitidune? Ngokke moodie piimangada." Bikke anede beerang kidiem potu, "Bi ingkuem poyedi depe ibitoka." Judai Kidike arbin sunam dormo niyom inana gallon iying annyi nalokke ila iying angumna asiem mekeng kedeng peking akkeko kato. Jisu bi beerang kidiem potu, "Kedeng peking kidiem asilok pibitoka;" delo bulu depe iname dem aliilo biidope purbiito. Delokrongem bi bulum potu, "Supak dem tupla nyamran atolo bomang bitola." Bulu depe ibito, delo nyamran atode grep alangpe ikuna asidem ikangkito. Asi bomna beerang kidide dem kentuakom, bi dem ingkolok ilentodi dem kenmato. Delokrongem bi makbodem tompek supala, pokai, "Mipile kedikna alang emmin orpodune delokrongem mibokidie tingir surongem kedik mayana alangem ordo; idakkom nodan supaklope kedik nemte metungada." Si kera yalumpe, Galil lokke Kanalo Jisuke irisinyo iyod iboname. Bi dekepe bikke angun ralnamem lengkanto, delokke bikking luyilsuna kidie bim mingke sukai. Sok meelampe bi bikke anemlang, biro kidi emlang bikking luyilsuna kidiem gibosula Kapernaumlo gito. Delo bulu loonyi longumko duuto.

Mondirlo Jisuke giname

Judai kidike gibong giidie piiebong iduem, Jisu bi Jirusalemlo gito. Mondir gooralo amikidie gooru sobenem delokke parongem kola delokke ayokone tebullo duula abal likpesula idope bi kaato. Depe ila bi sotkyalok boyikpe mola, mondir delok takamem, goorudak delokke sobendak monpaktoku; bi abal likpe sunemte abalem kuppak bila delokke buluke tebul kidar em kuppak bito. Parong kona kidiem bi potu, "Sikesim sokke bomgetoku! Ngokke Yayike ekumem bepar mokeepe inamem nolu igotmania?" Bikking luyilsuna kidie sim atnam sim miipang sutoku, "Nokke ekumlo erbomnamde ngom dosuyeku." Delokrongem Judai amikidie iito, "Si tabung sim inana nokke ralnamem kangkepe ingkona irisinyo iyodem no ngolum lengkan ladon?" Jisu bi bulum poyansuto, "Sim mondir sim benpaktoka, delo ngo sim longum aralo morepyeku." Judia kidie poyansuto, "Sim mondir sim modung em tagying appi kolang takkeko lagito, delo nodan longum aralo sim modak kuma?" Jisu bi agike

amil mondir legasuem potuai. Bim sikolokke kiirep rongkuem meelamdem bikking luyilsuna kidie bikke ponam sim miipang sutoku. Delo bulu Doying kitabem delokke Jisuke ponam agom kidarsim arope miitoku.

Jisuke tani akorem kenyin suname

Gibong giidilo Jirusalemlo bikke dudungem, bikke inam irisinyo iyodem bosu borang amie kaala bikke aminem arope mingkesuto. Idokom Jisu bi agie buluking miida sumato, kapeila bi ami takam aapiem kenyinto. Ami legangem bim pobi penam kamang kapeila bi amie kapenedi dem kenyinto.

Jisulang Nikodim

3

Depe iduem Pharisi ami Nikodim emnamko, Judai amilokke solaina kebang rutumko kato. Yoh konem bi Jisuking aala potu, "Saare, nom Shedi kelok aana luyilbonako emla ngolu kendung. Legade Shedi bi duumin gemamilo nokke inam kishana irisinyo iyod kidarem sekote ilana kamang." Jisu bi poyansula potu, "Ngo nom aruem pobidung, tanie lekoda olat sukumamilo, Shedike amongem kaapamaye." "Tanie mijirongem kape kisha olat suekun?" emla Nikodim bi ingkito. "Berokrupe bi olat sukupe emla ane kiiralo lennyinape aalang kumaye!" Jisubi pobito, "Ngo nom aruem pobidung, tanie asiloklang Aidlok okumamilo, bi Shedike amolo aalamaye. Adinlok onamde adine delokke Aidlok onamde aide. Ngokke nom 'Nolu olat sukurupe aido' emnam agom sim no an anyope miimapeka. Asare agi mingkolok muddo, sokke muddudem no taddung, idakkom de ingkolok mudadudi demangkom ingkolo muddakdi dem no polamang. Dekepemin Aidlok okuna mipile idune." "Kape kisha depe iyene?" emla Nikodim bi ingkito. Jisu bi potu, "No Israel ami kidiem luyilne idola no sim ati kidi sim tatken mama? Ngo nom arope pobidung, ngo ingkuem kendudi dem podung, delokke ngoluke kaato namem ngolu hakii bidung,

idakkom no ami no ngoluke hakiem torik sumang. Ngo tani amosokke ati legangem nom pobidung, idola no aro miimang; demilo kape kisha ngo teyong legangem pomilo no arope miiyene? Teyong telok aana Tanike Oo kekondelo sekote teyong amolo gikina kamang." Mosi bi mooruk amolo tabiem aseklak tungonnam kishape Tanike Uem bomonrupe aiye; delo bim arope mingkesuna mipile turyar namem paayeku. Kapeila Shedi bi tani amongem airupe ayangkane seko Jisume arope mingke suyedi bi nyokmadope idakla turyar namem paadope emla bi agike Oo atelem bingumsuto. Legade Shedi bi tani amongem bisar dope emlamin meliktone. Seko arope mingke suyedi bim bisarmang, idakkom seko arope mingke sumadi bim bisar tubong kapeila bi Shedike Oo atel aminem arope miitomang. Bisar igade sikepe idung: Angune tani amoso piito, idokom tani kidie angun empemilo kaamuem miiyato kapeila buluke inam saanamde atimang. Atimape ina amide angunem kanggot dung, delokke bikke inam saanamem kenpelo emla pesuem angunlo anggемang. Idola seko arolok yedudi, de bikke inam saanamde Shedi kelok lenne dem apiipe kaabedope emla angunlo aadung.

Jisulang delokke Joan bi

Sok meelampe, Jisulang bikking luyilsuna kidie Judia doolung danpe gigooto, delo bi bulum oolko yebosula irongem baptis isuto. Delo Joante Ainon doolulo Salim aninlo amiem baptis ila yeduai, kapeila delo asimili kato, delokke ami kidie baptis isupe emla aatito. (Dekepe idodelo Joanme pateklo likmangada.) Joankelo luyilsuna kidi elang Judai amiko dormolok pidesunam legalo akminsuto. Bulu Joanking aala potu, "Saare, Jordan rotkonlo nokking yemin gena nokke ainako emla yidnam amide baptis idung delokke takame bikke danpe gidung!" Sim Joan bi poyansuto, "Tanie teyong telok binam petom emmin paadune. 'Ngo Kristomang idola bikke kerape megename' emla ngokke ponamem nolu hakiipe yege sudung. Nyamede makboke. Makbuem igulna ajonde makbuem igulla delokke bim tatbidung, delokke makbo agom adudem tayyem bi asherunge idung. De ashede ngokking dung, delokke supak de aping kai.

Bi botte yaperung lagido; ngo ame yaperung aido."

Teyong telok tokna amie

Seko teyong telok tokdudi bi takamem botte yalumne, seko amosokkepe idudi tani amongke delokke tani among legangem podung. Seko teyong telok tokdudi bi takamlokke kedonyane. Bi bikke kaanam tatnamem hakii bidung, idakkom sekote bikke hakii binamem torik sumang. Sim toriksuna tanide Shedi bi aronako emla kendung. Kapeila sekom Shedi bi melik dudi bi Shedike agomem podung; bim Shedi bi Aidem biri kayimape bidung. Abue Uem ayadung delokke ati takamem bikke teyolo melikdung. Seko Uem arope mingke sududi bi turyar namem paadung, idola seko Uem tomadudi bi turnamem paamaye, kapeila Shedike aklinge bicking duuye.

Jisulang Samari Mimeko

4

Joanme bojeyape Jisu bi luyilsuna kidiem baptis idung emnamem Pharisi kidie tatto, aropaklok poyem baptis inade Jisu mangai, bicking luyilsuna kidi emin itone. Rutum bi dem tayyedem, bi Judia dem megeyela Galil lope lekoda enlat toku. Depe iduem bi Samaria gooralok gipe nampe ikai. Dekepe iname bi Samarialokke Sukar emnam taonkolo, Jakobke agi oo Josephme binam among aninlo aato. Jakobke deerung aside delo dungai, delokke Jisu bi bedang enngasula apeye ila, deerung ampedelo duunosuto. De longe radange. Samari mimeko asi tuppe emla aana konem Jisu bi sikepe potu, "No ngom asi tiipe namko biyedi?" (Bikkelo luyilsuna kidie taonlo donam rekape gikai). Samari mimatede bim potu, "No Judai amiko delokke ngodan Samari mimeko. No kape kisha ngom asi tiipenamko kodune?" (Legade Judai ami kidie Samari ami kidiem dorik tiirik sumangai.) Jisu bi bim poyansuto, "No Shedike bisannam amanem delokke nom tiipenam asi konasi sekodi dem kentumilo, no bim koyai delokke bi nom turgenam asiem biyai." Mimatede pokai, "Saare, nokke tupnana kamang delokke deerung asi si eeridung. Ingkolok no sim turge

nana asi sim paalayene? No ngolum deerung sim bina delokke bikke oo kidi kelang bikke gooru soben kidiete tingko asi rusok tiina ngoluke abu Jakob mete botte yadunia?" Jisu bi poyansuto, "Sim asi sim tiina mipide tiili yeku. Idokom ngokke binam asi sim tiina de asi tiiling yimaye. Aropakpe, ngokke asi binamde bikking nyokyimana turnamem bina sirung asipe duuyarye." Mimedede bim pototo, "Saare, ngo asi tiiling kumadope delokke so asi bompe emla aati kumadope dem asidem ngom bika." Bi mimedem pototo, "Gika langku, nokke miluem tomla so aalat botolangku." "Ngo milo kamang" emla bi poyansuto. Jisu bi mimedem poyansuto, "No milo kamang emsu namde no emjidung. Agom arode no milo pilngoko katuai, delokke nokke supakke duubosunam amide nokke milomang. Nokke supakke ponamde arodung." Mimedede pototo, "Saare, nom ngo kaaluna miriko emla kaadung. Ngoluke abu kidie so diiteso kumsu dungai, idola nolu Judai ami kidie ngoluke kumsu pekorude Jirusalemlo emsudung." Jisu bi pobeng bito, "Mime, no ngom mingke sulangka, noluke Shediem kumpekue so diite sokom mang demangkom Jirusalem lotemang dekepe idi longe piiye. "Samari amikidi nolu noluke kenmanam atiem kumsudung, ngolu ngoluke kenmamem kumsudung, kapeila turkunamde Judai ami kidilo kadung. Depe idokom arolok kumsuna kidie aidloklang arolok Abuem kumsudie piidak delokke piidakbong, kapeila dekepe kumsu penemmin Abu bi matadune. Shedi bi aide, delokke bim kumsuna kidide aidloklang delokke arolok kumsurupe aido." Mimedede pokai, "Messiah (depe emnamde Kristo) bi piidakbong dem ngo kendung. Edilo bi piyedi, bi takam legangem ngolum pobeng biye." Delokrongem Jisu bi pobeng bito, "Nom pona ngomino bi." Depe idopagem bikkelo luyilsuna kidie piidoku delokke Jisume mimekolo lupu sudope kaala bulu ananyope miito. Idakkom sekote, "No ingkoko miidun?" demangkom "No bim ingkoko lupu subomdune?" emla ingkina katomang. Delokrongem, agike asi pekingem mesu geyela, mimede taonlo gilat sulangkula ami kidiem sikepe pokantoku, "Aala kaato langka, ngokke inam saanam takamem ngom apiipe pokuna amiko kadung. Si Kristope imania?" Bulu taon delokke gilenla bikking danpe ento. Depe idungem bikking luyilsuna kidie bim, "Saare, nokke dope namem dotola," emto. Idakkom bi bulum pototo,

"Noluke kenmanam dopenam ngokke dotkeye kasudung." Delo bikking luyilsuna kidie mipile pobosuto, ngoluke aralok bim dotke bomabinako katonian emla bulu iiminsukai. Jisu bi pobito, "Ngokke dotkede ngom melik nalokke miinamem ibila delokke bikke agerem iyin binamde. Nolu 'Poolo appiko dungada delokrongem gaddie piiye' emla pomania? Ngo nolum podung, noluke amige migdarla arik kidiem kaasutola! Bulu gadbe dope mindung. Supakbong yidne agi yerem paadung, pinnelang yidne ashe shebo sudope supakbong bi ayem turyarnam legape gedum sudung. Dekepe ila, 'Akone ngiilikdo delokke akone yiddoku' emnamde arodung. Noluke ngiilik manamem yiddope ngo nolum melikdung. Ayokone ankiye agerem gerto, delokke nolu buluke ngiinamem germin gedope yiddungku." "Bi ngokke inam saanam takamem poyindo" emla mimedelokke hakii binam agomlok taondelokke bosiborang amie bim arope miito. Dekepe iname edilo Samari ami kidide bikking aatodi, bulu bim buluking duupo dope roguto, delo bi loonyiko duuto. Delokrongem bikke agom kidarem tallademma amie arope mingke sunape ito. Bulu mimedem poto, "Ngolunokke ponam petom lok arope miimang supak ngolu agi agisue tatsuto, delokke si ami si aropakpe tani amosim mopitkuna Rutume emla ngolukendung."

Jisuke migom ookonem ipi kuname

Loonyi meelamdelo bi Galil among danpe ento. Depe iduem Jisu bi agie "kaaluna miride agi doolulo amin kamang emla pokanto." Bi Galil piiduem Galil ami kidie bim yamrikto. Bulu Jirusalemlo Gibong giidi domanlo bikke itonam takamem kaato, kapeila bulukom delo duuto. Lekoda bi bikke asiem grep alangpe ikuko Galil lokke Kanalo gitoku. Delo Kapernaumlo roja rumkilo ager ina migom ookone kila kedduai. Edilo Jisu bi Judialokke Galillo piidung emnamem tattodi, si ami si Jisuking gila bikke sita simana oodem aala ipi bidokupe bim roguto. "Nolu amikidie irisinyuem, iyod sangodem kaasumadem, nolu edilokom aro miimaye," emla Jisu bi poto. Migomde pokai, "Saare, ngokke kue simang adape aabi potoka." Jisu bi poyansuto, "No giladoku. Nokke ue turyeku." Amide

Jisuke agomem mingge langala gikaku. Bikke bedalo endung adape, bikke kue turkaku emnam koborem bikke beerang kidie bim riksula pokanto. Bi edipaklo koode aikakudi emla iiduem bulu bim pobito, "Ramnamde melo doonyi tuuyod paklo aikaku." Delo abude de moodi pakde Jisuke bim, "Nokke kue turyeku" emdopage emla miipang sutoku. Dekepe iname bilang bikke ekum erang takame arope mingkesuto. Judialokke Galillo aala Jisuke lennyinape irisinyo iyod ibiname si.

Asi paatalo ipikuname

5

Meelamdem longekonem Jisu bi Jirusalemlo Judai kidilokke domanem dobosupe emla gito. Depe iduem Jirusalemlo Mer yapgo paatang anindelo Hibru agompe Bethesda emnam ekum baranda pilngoko dunggoo bomnam asi paatangko kadungai. So deddina kina ramna mingmane, lebane, pittempe kina kidie keddungai. Delo tagying angum kolang ditag piinyiko kina amiko kato. Edilo Jisu bi bim delo keddope kaatodi delokke deddi kokai sikepe kidope kentodi delo bi amidem ingkito, "No eker lidung kunia?" Kinade poyansuto, "Saare, asi si beleyem sekote ngom paatalo joolikdope igul penayang kamang. Ngokke aape iduem, ngokke kerape akone angkam kadandan idung." Delo Jisu bi bim potu, "Gereptola! Nokke ketpuem bomla gito langku." Menang asak de ami de aikaku; bi agi ketpuem bomla gikaku. Dekepe ido longede Sabbath longeko, dekepe iname Judai ami kidie ipinam amidem potu, "Silo Sabbath longe; ayone nom nokke ketpuem bomnamem luyadung." Idakkom bi bulum poyansuto, "Ngom ipikuna amide ngom, 'Nokke ketpuem bomla gitola'" emto. Dekepe iname bulu bim tatkitu, "Seko nom ketpuem bomla gitola emla pona amide?" Ipinam amide bim ipinade sekuadi dem kenmato, kapeila Jisu bi delo yena mibamdalo ginyok likkai. Meelamdem bi mondirlo paala bim potu, "Kaatola, no aidungkune; paab iyimapeka, demamilo mangkam yana atiko nokking kapelo." Amide gilangkula Judai ami kidiem ngom ipi kunade Jisumin emla pokan bitoku.

Dekepe iname, Jisu bi Sabbath longelo sikesim igalok Judai ami kidie bim geeto. Jisu bi bulum poto, "Ngok Yayi bi so longepak sote ager geryardung, depeila ngokom ager gerdung." Sok legalok Judai amikidie pakyape bim petpe emla miiti bomkai; bi Sabbath longem ipesunam petommang, idakla bi Shedi meteng agike Abue emsudung, agie Shedime kidisupe posudung.

Ooke Ralname

Jisu bi bulum sikepe poyansuto; "Ngo nolum aruem pobidung, Oode agie ati ilasumang; bi agi Abuke inam petomem kaalamin iladune; kapeila Abue ingkuem idudi Uekom idung. Legade Abude Uem ayadung delokke bim bikke inam takamem lengkandung. Arue, bi sike simpemilo botteyana ati siriem bim lengkanye dem nolu irisinyope miye. Kapeila Abue sina kidiem kiirep langkula bulum turnamem bila inam kisha pakpe Uekom bikke bipe miinamem turnamem bidung. Delok teyolote, Abude seko mete bisarmang, idola bisar penam takamem Oolo melikto, depe inamde bulu Abuem maninam kishape takame Uem manidope emla iname. Sekodi Uem mingge madune, bim melikna Abuemkom minggemang. "Ngo nolum arope podung, seko ngokke agomem tatla ngom melikna bim arope mingke sududi bikkelo turname dung delokke bim bisarmang; bi sinamlokke turnamlo aadungku. Nolum ngo aruem pobidung, sina kidie Shedike Oo agomem taddie piidak delokke piidubong delokke seko bulu taddudi bulu turye. Legade Abukelo turname duula, Ookelote turname duusudope bitung. Bi Uem bisar nana ralnamem bitung kapeila bi Tanike Ue. Sim kapei emla miimapeka, kapeila agolo duuna bikke agomem taddie piidak delokke bulu darep yeku, seko bulu aina agerem itodi dekede turyeku, delokke seko bulu atimana ager itodi dekede bisar kosuye.

Jisuke hakii agere

"Ngokke suluk ngo ati ilamang; ngo ngokke Abuke ponam petomem bisardung, delokke ngokke bisarde jondung, kape ila ngo agi ainam legape

matamang idakla ngom melikna keepemin matadune. "Ngo agiem hakii bisu dumilo ngokke hakiide aromang. Ngokke legape hakii binakonko kadung, delokke ngokkepe hakii binamde arodung emla ngo kendung. Nolu Joanking ami melikto delo bi aruem hakii bito. Ngo tani hakiiem tomang emmang; idakla ngokke potonam kishape nolu turdo kupe emlamino podune. Joan bi dorna delokke angun bina merukuai, delokke nolu longeko bikke angunlo yemandope emla nolu miito. Joan kempemilo tebekyana hakiie ngokkelo kadung. Kapeila ingoo bomdunam delokke iyindope Abuke ngom melik bomnam agersusi Abue ngom meliktung emnam hakiiem bisudung. Delokke ngom melikna Abude agie ngok legangem hakii bidung. Nolu edilokom bikke agomem tatkimang delokke bi kapenakoi demte kangkimang. Bikke agomete nolukelo duumang, kapeila nolu bikke meliknam amiem arope miitomang. Nolu kennamrupe Doying kitab agomem poridung kapeila dekelok turyar namem paadung emla nolu miidung. Sikesina ngok legangem hakii bina Doying kitab agome, depe ilate nolu turnamem paape emla ngokking aalimang. "Ngo tani kidilok yidnamem miimang iddakom ngo nolum kendung. Ngo kendung noluke aanglo Shedike ayang kamang. Ngo ngokke Abuke aminlok aadung, idola nolu ngom torik sumang; idakla agi ammlok aanako kamilomin, nolu torik sudune. Nolu Shedi kelok lenna koyidem matamape akone akonlok koyit matana kidi nolu kape kisha mingken suyene? Idokom nolum ngo Abuke keralo ajeng luketye emla miimem mapeka. Nolum ajeng luket penade noluke miinam subomnam Mosi bimin. Nolu Mosime arope mingke sudumilo, nolu ngom mingke sukanduai, kapeila bi ngokke legangem attung. Idakkom nolu bikke atnamem mingke sumanade, ngokke ponamem kape kisha arope miiyene?"

Jisuke ajar pilngo amiem donam biname

6

Sok meelamlo, Jisu bi Galil siengem (depe emnamde Tiberia sienge) koola rotkonlo gito, delo ami milung ludiko bikking gimin geto kapeila bulu

bikke kina kidilo irisinyo iyod sangot ibinamem kaato. Delokrongem Jisu bi etpang danpe saala bikkelo luyilsuna kidiem duubosuto. Delo Judai kidi lokke Gibong giidi domane anin dobong. Jisu bi kaasuname milung ludiko bikking aadakpe kaayedelo, bi Philipme potu, "Inkolokyi ngolu sok ami kidi sokke donampe rotiem relayene?" Bi sim bim aapi ang ikaanape ingkito, kapeila bi kape ipe miidudi dem aapilo gedubong. Philip bi bim poyansula potu, "Poolo piinyi hajirangem renatokom mipile doki dopete rotie piimaye!" Bikkelo luyilsuna akon, Andria, Simon Pitorke birode polenkai, "Sina ansoona lub roti pilngo kolang ameona engo pumsu bomnako koo amenako dune, idokom kape kisha dekede deddina amiso piibo suyene?" Jisu bi potu, "Ami kidiem duumotoka." Delo amodelo miijeb mili idungai, delo ami kidide ejar pilngokope dungangkai. "Jisu bi delo lub kidarem laala, yidgeto, delokrongem buluke miinampe dunggana ami kidilo orgooto. Bi engo demte depe ito. Edilo bulu takame dodarkadi, bi bikkelo luyilsuna kididem potu, "Dongadem laadum sutolangku. Ipak siak mapeka." Dekepe iname bulu dekedem giidum sutoku delokke de ami kidi lokke dongonge lub pilngo delok aape biina peeying kolang peenyiko ito. Jisuke dekepe irisinyo iyodem kaala, amikidie potu. "Berokpe simin tani amoso aapena kaaluna miride." Jisu bi ami kidie doboipe bim rojape basipe emla miirusula aadung emnamdem kensula etpadelo agie lekoda gmyok gekaku.

Jisuke asi teyolok giname

Adenge piiyedem, bikkelo luyilsuna kidie sine paatang delo oitoku, delo bulu etkungkolo aala delokrongem Kapernaumpe sine paatang delok kooto. Depe idodem kaamue ikabong, delokke Jisu bi bulum gibo sumang. Gumnam asarko yapname delo aside kaninge irepkai. Bulu mail yilum kolang adangko kooyedem, Jisume asi teyolok gila etku delo piinin dope kaala delo pesue ito. Idola bi bulum sikepe potu, "Si ngomino, pesomapeka." Delokrongem bulu bim etkudelo laariksuto, delo etkude menang asak buluke piipeko moopi delo piito.

Amikidie Jisume mataname

Longekon delo sine paatang rotkon delo yena mibamde, etkunge atel komin duduane, delo Jisu bi bikkelo luyilsuna kidiem lekope koobo sumape, idola bulu petom koosu tonape emla kenkai. Depe iduem Teberialok aana etkung ayoko Rutumke yidgepala binam rotiem ami kidilokke doko among delo piido. Mibamde Jisuteng delokke bikking luyilsuna kidiete delo kayimang emla kensu yedem, bulu etkudelo rengala Kapernaumlo Jisume matakape emla gilento.

Jisumin Turmona rotisue

Edilo bulu bim sine paatang rotkonlo paatodi, bulu bim ingkito, "Saare, edilo no so aatone?" Jisu bi pobito, "Ngo nolum aruem pobidung, nolu ngokke irisinyo iyodem kangkolok nolu ngom matamang, idakkom nolu rotiem dola kiidar kolokmin matadune. Nyokmopena donam legape ager germapeka, idakla Tanike Oolokke bipenam turyarna yenamlope duuyarna donam legape ager gerlangka. Bikkimin Abu Shedike toliknam siilem tupket liktone." Delo bulu bim ingkito, "Shedike agerem ngolu ingkokoi iperune?" Jisu bi poyansuto, "Shedike agerde si: bikke meliknam amidem arope mingke sunamde." Depe iname bulu bim tatkito, "Demilo ingkona irisinyo iyod sangodkoi ngolu dem kaala delokke nom arope mingke sudope no ibiyene? No ingkoko ibiyene? Ngoluke abukidie mooruklo ngullangem doto; de sikepe atnam kishape ikai; "bi bulum teyong telok roti dopenamem bito." Jisu bi bulum poto, "Nolum ngo aruem pobidung, teyong telok nolum roti binade Mosimang, idakkom ngokke Abuemino nolum teyotelok roti aruem binade. "Legade teyong telok tokna delokke tani amongem turnam binademin Shedike rotie." Bulu pokai, "Saare, supak kelokke ila ngolum dem rotidem biyar langka." Delo Jisu bi poyansuto, "Turmona ettide ngomino. Seko ngokking aadudi bi kenola duumaye; delokke seko ngom arope mingke sududi bi asi tiiling kayimaye. Idakkom ngokke potonam kishape ngom kaado lateng nolu mingke suma teteng. Abuke binam takamde ngokking aadung, delokke seko ngokking

aadudi ngo edilokom monpakmaye. Legade ngo teyong telok tokia ngokke miinamem ipe emla tokmang idakla ngom melik nalokke miinamem ibipe emlamino toktone. Delokke simin ngom melikna delokke miinamde, bikke binam takamem atelkote ngo mepak madope, idola bulum yeyin longelo gakrep dokupe inamde. Kapeila ngokke Yayike miinamde Uem kaana delokke bim arope mingkesuna mipide turyar namem paadope, delokke ngo bim yeyin longelo gakrepyeku." Sim tatla Judai ami kidie bim lugeto kapeila bi, "Teyong telok tokna ettide ngomino," emsuto. Bulu pokai, "Si Josephke oo Jisu mania, bikke ane abuem ngolu kenmania? Kape kisha bi 'Ngo teyong telok tokne' emlayene?" "Noluke aralo lugenamem melangka" emla Jisu bi poyansuto. "Ngom melikna Abude bim ruulikma tetedem sekote ngokking aalamang, delokke ngo bim yeyin longelo gakrepyeku. Kaaluna miri agom kidarlo sikepe attung: 'Bulum takam Shedi bi agie luyilsuye.' Abuke agomem tatla delokke bikkelok luyilsuna demino ngokking aadune. Sekote Abuem kaana kamang idola Shedi kelok aana petomde Abuem kaane. Ngo nolum aruem podung, seko arope mingke sududi bi duuyarna turnamem paadung. Turmona ettide ngomino. Noluke buku kidie ngullangem mooruk amolo doto, depe ilate bulu nyokkai. Sina, tanie nyokyi madope dopenam teyong telok tokna ettinge. Teyong telok tokna turna ettide ngomin. Tanie sim etti sim domilo, bi aginpe duuyarye. Si etti si ngokke amil adine, sim ngo tani amosokke turnam legape biye." Delokrongem Judai amikidie buluke arasulo luki mankisola poto, "Kape kisha si ami si bikke amil adinem ngolum dodope biyene?" Jisu bi bulum poto, "Ngo nolum aruem pobidung, nolu Tanike Oo adinem domamilo delokke bikke iyyiem tiimamilo, noluking turnam kamaye. Seko ngokke adinem dodudi delokke ngokke iyyiem tiidudi bikking turyar name dung, delokke ngo yeyin longelo bim gerep moyeku. Legade ngokke adin simin dotke arode delokke ngokke iyyi simin tiipenam arode. Seko ngokke adinem dodudi delokke ngokke iyyiem tiidudi bi ngokking dunggapdung, delokke ngo bikking dung. Kape kisha ngo Abukelok turla, turna Abu bi ngom meliktudi, dekepe seko ngom dodudi bi ngokkelok turye. Teyong telok tokna ettide simoko. Ngoluke buku kidie ngullangem doto ilate nyokkai, idakkom seko sim etti

sim dodudi bi turla duuyarye." Sikesim bi Kapernaum kumkeng ekumlo luyil bodula potu.

Turyar mopena Agome

Dem tatla, bikking luyilsuna kidie bojeko, "Si bomram runam agomko, sekodi sim torik sulayene?" emla potu. Sok legape bikkelo luyilsuna kidie luge poge namem ansula, Jisu bi bulum potu, "Si nolum miinying modunia? Tanike Uem bikke kerangke dungkolo saado kupe kaamilo nolu kape iyen! Aide turnamem bidung; adinde emmunne. Ngokke nolum potonam agom kidarde aide delokke bulu turmone. Depe ilate nolu ayokone arope mingke sumape idung." Kapeila Jisu bi kerango pekai buluke aralo seko buludi arope mingke sumape yedune delokke sekodi bim miiri miinyo penade dem kensuto. Bi pongunsula pokai, "Sikepe ilamin ngo nolum potone Abue ruulik madem sekote ngokkelo aalamang." Delokke ilangala bikking luyilsuna kidie bojeko bikking gimape gilat sukaku. "Nolute mekupe miidunia?" emla Jisu bi Iying kolang annyidem ingkito. Simon Pitor bi bim poyansuto, "Rutume sekoking ngolu gipene? Turyarna agome nokkelo dung. Nomin Shedike Deena Amide emla ngolu kenla arope mingke sudung." Delo Jisu bi poyansuto, "Nolum Iying kolang annyiem ngo ulen mania? Depe idokom noluke akonde uyupe dung!" Bikke depe emnamde Simon Iskariotke oo, Iying kolang annyi lokke akonpe ituakom, meelamlo bim mirulo yadlikpena Judas me mudola potu.

Jisulang bikke biro kidie

7

Depe irongem, Jisu bi Galillo, Judialokke mootengko amolo yeperung yenyok geto. Kapeila delo Judai amikidie bim petpe emla tobomto. Idokom edilo Judai kidike ippo giidie piinintodi, delo Jisuke biro kidie bim potu, "No sim megeyela nokkelo luyilsuna kidie nokke irisinyo inamem kaadope Judialo gikupene. Sekodi ami kidilo ami arope ipe miidudi bi agerem isup sumang. No sim ati kidar sim idubonade, tani amoso agisuem

lengkan sutola." Legade bikke agi birokidi pagete bim arope miitomang. Delok legape Jisu bi bulum potu, "Ngokke moodi arue piimangada; noluke legapedan moodie duuyar sudung. Tani amonge nolum belum mang, idola ngom belumdung kapeila sokke atimana ager inamem ngo hakii bidung. Nolu domanlo gidung. Idola ngo so Domanso gimaye, kapeila ngokkepe moodi arue piimangada." Sikepe podula bi Galillo duupoto.

Jisuke aranlo duumin gename

Depe idokom, bikke biro kidie aranlo girongem, bite pesuppe gito. Depe iduem doman aran delo Judai kidie bim matala "De amide ingkoloji" emla ingkidungai. Milung aradelo bikke legangem poge lugela inamili ito. Ayokone, "Bi aina amiko" emla potu. Ayokone potu, "Demang, bi ami kidiem yaddung." "Idokom sekote Judai kidiem pesola amie tatbedope bikke legangem pomang. Domanem radape dodung amodelo Jisu bi mondirlo gila ngiitomem poboto. Judai ami kidie irisinyope miila potu, "Si amisi porimape kape kisha siddipe kendune?" Jisu bi poyansuto, "Ngokkelok lenna luyilde ngokke agi sukemang. Ngom mehkena bikke lokmin si aadune. Seko Shedike miinamem ipe miidudi bi ngokke luyilde Shedi kelokdi demangkom ngokke sulokdi podune dem kenye. Seko agi sukelok podudi bi agiem amm kamope emlamin podune, idakkom seko melikna bikke amm legape ager ibidudi, bi ami arue, bikking menam yadnam kamang. Mosi bi nolum Ayonem bimana? Depe ilate nolu sekote ayonem bomna kamang. Nolu kapeila ngom petpe emla raltidune?" "No uyu genako" emla mibamde manto, "Seko nom petpe emla raltidune?" Jisu bi bulum potu, "Ngo irisinyo ateiko ibito, delo nolu an anyope kaato. Depe idola Mosi bi nolum dinbing iyodem bikolok (arolok poyem si Mosikelok lenmang, idola buku kidi lokmin lentone), nolu ojingem Sabbath longelo dinbing iyoddung, nolu ojingem Sabbath longelo dinbing iyod ladumilo Sabbath longelo amiem apiipe ipikunam legape ngom nolu kapeila marbomkane? Teyong kangkor pelok bisar namem melangka, delokke jonna bisarem matalangka."

Messiahde bia?

Sok agomsok legape Jirusalemlo ami kidie ayoko ingkito, "Buluke petpe emla rubom namde si ami simangia? Simoko de amide emla tatyin dope pokan duem, delo bulu gompil kote bim pomang. Rutum kidie Kristode bimin emla arope kenkania? Idakkom si ami si ingkolokdi lentone dem ngolu kendung; edilo Kristo bi aadudi sekote bi ingkolok aadudi dem kenmang." Delo Jisu bi mondirlo luyil tetedula ukto, "Nolu ngom kendung aro, ngo ingko lokkedi dem kendung aro. Ngo agi minggipe yesumang, idola ngom melikna bi aronako. Nolu bim kenmang, idakkom ngo bim kendung kapeila ngo bikkelokke delokke bi ngom meliktung." Sok legalok bulu bim umpe emla ralbomto, idokom sekote bim ukkimato, kapeila bikke moodie piimang ada. Depe idokom milung delokke deddina amie bikking mingkesuto. Bulu pototo, "Edilo Kristo bi aayekudi, delo bi irisinyo iyodem sim ami simpenem bojeyape iboyedi?"

Jisume umdope sontori kidiem melikname

Pharisi kidie milung kidiem bikke sikena legangem lugedope tatla bim umdope emla sontoriem melikto. Jisu bi pototo, "Ngo noluking ool yemaye, delokrongem ngo ngom meliknalo giyeku. Nolu ngom matayeku, idakkom nolu ngom pangku maye; delokke ngo ingkolo dududi delo nolu aalamaye." Judai kidide aralo pobosukai, "Ingkolodi si ami si ngolu paalang kumadope gikupe miidune? Grik amolo ngoluke amikidie rego regolo duula Grik ami kidiem luyilko amolodi bi giyene? Bikke 'Nolu ngom matayeku, idakkom nolu ngom pangkumaye delokke ngokke dungkolo nolu aalamaye' emnam agomde kape emnamedi?"

Turnam bina sirunge

Meelam yalum longe delokke botte yalumpe aran dodidi longelo, Jisu bi dakdola bottepe pototo, "Asi tiilina amidem, ngokking aala tiimotoka. Seko ngom arope miidudi, Doying kitabe ponam kishape turna asi sirunge bikke aralok lenye." Bikke depe emnamde, bim arope mingkesuna kidie

meelampe pangku penam Aidem emdung. Jisume angun ralnamlo laalik kumangada iname, delo longe delope Aidem bimangada.

Amikidi aralo pekpan suname

Bikke agomem tatla, ayokon amie poto, "Berokrupe si amisi kaaluna miriko." Abide pokai, "Bimin Kristo." Ayokon abide pokateteng, "Kristo bi kape kisha Galillok aapene? Doying kitabe Kristo bi Dabidke erang odonglok aaye delokke Dabidke dungako taon Bethlehemlok lenye emla pomania?" Dekepe ila ami kidie Jisuke legalok apan aran ito. Ayokone bim umpe emla miito, idola sekote bim alak piina katomang.

Judai Rutum kidike aro miimaname

Meelam yalumpe sontori kidide rine kidi lolang delokke Pharisi kidilo gilat sutoku, bulu "Nolu kapeila bim umla bomang kumane?" emla iito. "Sekote sok amisok kishape pona luna kamang" emla sontori kidide pokanto. "Noluke depe emnamde nolumte bi yattonia?" emla Pharisi kidie ingkito. "Yebo dakbona rutum akone demangkom Pharisi akone bim arope miinako kadunia? Depe miina kamang! Idakla si ati ayon kenmana mibam siminobuluking germange dung." Kerape Jisuking gina delokke buluke aralokke akon Nikodema bi ingkito, "Ngoluke ayone amidem ingkoko bi imemdudi dem gakdope kerape tatki kangki poomape ajeng luket semdunia?" Bulu poto, "Nokom Galil lokkia? Sim kaasutola kaaluna miride Galillok lenmaye emnamdem paaye." Delokrongem mipil miyonge agi ekumpe gitoku.

Abir ina mime konem Gakname

8

Idakkom Jisudan Olib Diitelo gito. Rokompe bi mondirlo lentoku, delo ami takame bikking aato, delo bi bulum luyilpe emla dungato. Ukil kidi elang Pharisi kidie abir ina mimeko gakia bomato. Bulu mimedem milung

keradelo dakmopala Jisume potu, "Saare, sim mime sim abir ingodungem gaktung. Ayonlo Mosi bi ngolum sikena mime kidiem elinglok gepetdope hukum bitung. Supak no kape emyen?" Bim edo luketnape gaggitnape bulu bim agom sim iito. Idakkom Jisu bi gubadola bikke lakkenglok amolo atbito. Bulu bim iitikolok bi dakdi dolang kula bulum potu, "Noluke aralok seko paab kamadudi, de amide kera yalumpu mime sim eling gegekito." Lekoda bi tunggir dola amolo atbito. Depe iduem, tatna kidie abiyalumne gige langala, atel atel giyinkaku, delo Jisula mime petomde ito. Jisu bi dakrep dolangkula mimedem ingkito, "Mime, ingkolo bulu? Sekote nom ajeng luket mania?" "Sekote luna kamang, saar" bi emto. "Demilo ngokom nom ajeng luketmang" emla Jisu bi poyansuto; "Supak gikalangku delokke nokke paablok yenamem melangkuka."

Bimino tani amosokke Angune

Lekoda Jisu bi ami kidilo agom podokuem, bi potu, "Ngomino tani amosokke angurie. Seko ngokking gimin gedudi bi edilokom kaamolo yemaye, idola turnamke angunempaaye." Pharisi kidie bim lukisuto, "So no agisuem hakii bisudung, nokke hakiide aromang." Jisu bi poyansuto, "Ngo agiem hakii bisudokom, ngokke hakiide arodung, kapeila ngo ingkolok lentodi delokke ingkolo gidakdi ngo kensudung. Nolu tani adulok bisardung; ngo seko mekom, bisarmang; idola ngo bisar dokom, ngokke miyyin agomde jondung, kapeila ngo petommang. Ngo ngom melikna Abuem dakbo sudung. Noluke Ayon Kitablo midum anyi hakiide arodung emla attung. Ngo agiem hakii bisune; ngokke hakii akonde ngom melikna Abude." Delokrongem bulu bim potu, "Ingkolo nokke abue?" "Nolu ngom kenmang delokke ngokke Abuemte kenmang" emla Jisu bi poyansuto. "Nolu ngom kenduamilo ngokke Yayi meteng kenduape." Sim agom kidar sim mondirlo daan likkolo luyildola bi potu. Depe idokom sekote bim ukkina kamang, kapeila bikke moodie piimangada.

Ngo ingkolo gidakdi delo nolu gilamang

Lekoda Jisu bi bulum potu, "Ngo gidakku, delokke delo nolu ngom

mataye, delokke noludan agi agi paablo siye. Ingkolo ngo gidakdi, delo nolu aamaye." Si agomsi Judai kidiem, "Bi agie petsupe miido langia, ngokke gikolo nolu aalamang emdune?" emla iimoto. Idakkom bi pongunsula poto, "Nolu rumki sokke; ngodan teyong lokke. Nolu tani amosokke; ngodan tani among sokkemang. Nolu agi paablo nyoksuye emla ngo nolum potobong; Ngo Bi emla ngokke posunamem nolu arope miimamilo nolu aropakpe agi paablo nyoksuye." "No seko" emla bulu ingkito. "Ngokke poti subinam kisha pakpe ngo idung" emla Jisu bi poyansuto. "Nolum bisarmilo ngokke nolum lupename bojeko kadung. Idakkom ngom melikna bi arone, delokke ingkuem bikkelok ngo tattodi dem ngo tani amoso pobidung." Jisuke bulum bikke Abu legangem pobinamem bulu tatkenmang. Dekepe ila Jisu bi poto, "Edilo Tanike Uem nolu bomonyedi, delo ngo sekodi dem nolu kenye, delokke ngo agikeepe ati imang idakkom Abue ngom kapepak poyiltodi dem pobidung. Ngom melikna bi ngokking dung; bi ngom atelpe memang, kapeila ngo bikke asheng penam legangem aginpe idung." Sikesim bikke podungem amie bojeko bim mingkesuto.

Rutumelang Abile

Bim arope mingkesuna Judai ami kidilo, Jisu bi poto, "Nolu ngokke luyilem arope bomgap dumilo, nolu ngokkelo arope luyilsuna kidie. Delo nolu aruem kenye, delokke arode nolum mopit yeku." Bulu bim poyansuto, "Ngolu Abrahamke oting oyine delokke edilokom ami rumkilo dungkimang. No kape kisha ngolum mopit yeku empeko kayen?" Jisu bi poyansukai, "Ngo nolum aruem pobidung, paab ina mipil miyode paablokke abile. Abilde ekum lo duuyarmana mipege, idakkom oode aginpe dem duuyarbomne. Ue nolum mopit kumilo nolu mili aroyeku. Nolu Abrahamke oting oyine emla ngo kendung. Depe ilate nolu ngom petpe emla idung, kapeila noluking ngokke agome gyapmang. Ngokke Abu keralo kaanamem ngo nolum pobidung, delokke nolu noluke abulok tomnamem igedung." "Abraham bi ngoluke abue," emla bulu poyansuto. Jisu bi poto, "Nolu Abrahamke omo kidiemilo, demilo nolu Abrahamke

inam kishape ikanduai. Ngokke Shedikelok tanna aruem nolum pobina taniem, nolu ngom petpe emla minggap bomdung. Abraham bi dekena atikidiem imangai. Nolu noluke agi abu inamem igesudung." "Ngolu doom ome oomang" emla bulu popesuto. "Ngoluke kennam Abu atelde Shedi agi bi." Jisu bi bulum poto, "Shedi bi noluke Abuemilo nolu ngom ayaduape, kapeila ngo Shedi kelok aato delokke supak so dung. Ngo agisukeepe aamang; idakla bimin ngom meliktune. Kapeila ngokke agome noluking berokmane? Legade nolu ngokke ponamem tatlimape idung. Nolu banji banmang abulokke, delokke nolu abuke miinamem igepe miidung. Bi aruem bommape kera lokkekai ami petne, kapeila bikking arode kamang. Bikke menam agom poyem, bi bikke agi agompe podung, kapeila bi mena yadne delokke mena kidike abue. Dekom ngo aruem podung, depe ilamin nolu mingke sumane! Noluke akone ngom paab imemto emla porman bila yenia? Ngo aruem nolum pobi dumilo, kapeila nolu ngom arope miimane? Seko Shedikeepe idudi bi Shedike ponamem tatbidung. Noluke ngok agomem talli manam legade idung nolu Shedi keemang."

Jisu delokke Abraham

Judai kidide bim poyansukai, "Ngoluke nom Samari amiko delokke uyu genako emnamde emji mania?" Jisu bi poyansuto, "Ngom uyue duubommang, idakkom ngo agi Abuem manidung delokke nolu ngom manimang. Ngo agike angun ralnam legape matamang; idola dem matanako kadung, delokke bisar inadete bimino. Ngo nolum aruem podung, ngokke agomem bomgapna amide edilokom simaye." Judai ami kidide dem tallomsukai delokke poto, "Supak no uyu duubom namko emla ngolu kendung! Abraham bi sikai delokke dekepe kaaluna miri kidide sikai, depe ilate seko ngokke agomem bomgapdudi bi siyimaye no emdung. "No ngoluke Abrahamme botte yadunia? Bi sikai, delokke dekepe kaaluna miri kidi ete ikai. No seko emla miisudune?" Jisu bi poyansukai, "Ngo agiem erki sudumilo, ngokke erkide are kamang. Noluke Shedi emnam ngokke Yayi bimin ngom erkidope angun ralnam

binade. Nolu bim kenma dokom, ngo bim kendung. Ngo kenmang emtuamilo, ngo noluke kishape mena amipe iyai, idokom ngo bim kendung delokke bikke agomem bomgapdung. Noluke abu Abraham bi ngokke yepenamem kenla asheto; bi sim kaala asheto." Judai kidide bim "No tagying pilngo pete mangada, idolate no Abrahamme kaatonia!" emla ingkito. Jisu bi poyansuto, "Abrahamme omang adapekai, Ngo dung!" Sok legalok bulu eling gakla bim gepe ibomkai, idola Jisu bi agie runyok gela mondir delokke lennyok getoku.

Odo lokkekai mingma nakonem Jisuke ipikuname

9

Bikke gigoo duem bi olen lokkekai mingmana amiko kaato. Bikkelo luyilsuna kidie bim ingkito, "Saare, si ami sia demangkom bikke ane abua paab itone, bi olen lokkekai mingmadune?" Jisu bi potu, "Si ami sikom paab ina amimang delokke bikke ane abuekom paab imang, idola si Shedike agerem bikke turia yeduem lengkandope emlamino depe ikane. Longe dungadape, ngom melikna bikke ager em iperung aido. Kaamue piidakbong, delo sekote ager gerla yimape iye. Ngokke tani amoso dudungem, ngomin tani amosokke angune." Sim podola bi kedengem takil sukkat geyela, takildem kedenglo soelsuto, delokke dem ami delokke amiglo kyamlikto. Bi amidem potu, "Gikala Silom (depe emnamde Meliknam) paatanglo mobin sutolangka." Dekepe iname amide gila mosuto delokke amige kaala aaladdoku. Bikke kumri donggong kidie delokke bim kerape kogo dogoola magodope kaana kidie pokai, "Si amisi kogo dogoola duuna demangia?" Ayokone de ami demoko emkai. Abide pokai, "Demang, bi kaaname delok amidelok kishanako." Idola bi agie, "Ngomino de amide" emla posuto. "Dekemilo nokke amige kape kisha darkakune?" emla bulu iibomkai. Bi pobito, "Buluke Jisu emnam amide suyunglok genla ngokke amigso kyamlikto. Bi ngom Silom Paatanglo gila mobin sulangka emto. Dekepe iname ngo gila mobin suname delo ngo kangkaku." "Ingkolo de amide" emla bulu bim ingkito. Bi "Ngo kenmang"

emto.

Pharisi kidie ipinamem kangki tatkiname

Bulu mingmana amidem Pharisi kidilo bomabito. Depe iduem Jisuke suyung genla amidelokke amigem dardokupe ido longede Sabbath longekuai. Delok legape Pharisi kidide bi kape kisha migdar tokudi demte ingkito. Amide poyansukai, "Bi ngokke amiglo suyungem kyamlikto, delokke ngo mobin suto kuname, supak kaadungku." Pharisi ayokone pokai, "Si ami si Shedi kemang kapeila bi Sabbath longem nyomang." Idakkom abide pokai, "Paab gena amide kape kisha sikena irisinyo iyodem ilayene?" Dekepe iname bulu opee annyikope ito. Meelamdem bulu mingmana amidem ingkitoku, "No bikke legangem kape luyen? Bikke migdar mokunamde nokke amigemin." Amide "Bi kaaluna miriko" emla poyansuto. Judai kidide amidelokke ane abuem tomla tatkimang tetengem amide mingma nakuai delokke migdar kaku emnamdem bulu arope miimang. Bulu ane abudem ingkito, "Si ami sia noluke ue? Sia odo lokkekai mingmana embomnam amide? Supak kape kisha bi kaapa dungkune?" Ane abude pobito, "Bi ngoluke ue emla ngolu kensudung delokke bi odo lokkekai mingmato - emla ngolu kendung. Idola bi supak kape kisha kaapang dungkudi, demangkom sekodi bim migdar motokune, dem ngolu kenmang. Bim ingki sutoka. Bi mine kabong; bi agi legangem pobisuye." Bikke ane abue depe poto kapeila bulu Judai ami kidiem pesoto, legade sekodi Jisu bi Kristo emla poyedi dem kumkeng ekumlokke monpak dokupe Judai ami kidie luyin bosutung. Dekepe ilamin bikke ane abue, "Bi mine kabong, bim ingki sutoka" emtone. Lennyinape bulu mingmana amidem tomtto. Bulu "Shedike keralo pesudola aruem polangka" emdola pokai, "Si ami si paab gena amiko emla ngolu berokpe kendung." Bi poyansuto, "Bi paab gedudi gemadi, ngo kenmang. Agom atelko ngo kendung. Ngo mingmatuai idakkom supak ngo kaadungku!" Delokrongem bulu bim ingkito, "Bi nom ingkoko ibitone? Bi kape kisha nokke amigem migdar motokune?" Bi pobito, "Ngo nolum pobitobong, nolu tatgapmang. Nolu kapeila sim lekoda talling dungkune? Nolute

bikkelo luyilsuna amipe yelidunia?" Bulu bim lukaadola potu, "Nomin sok ami sokke luyilsuna amie! Ngolu Mosiking luyilsuna kidie! Ngolu kendung Shedi bi Mosime luposuto, idola sim ami simdan, bikke lenko angkuemte ngolu kenpete kenmang." Amide poyansuto, "Supak de mingki penamko! Bi ingkolok aadudi dem nolu kenmang, depe ilate bi ngokke amigem migdar motoku. Shedi bi paab gena kidiem tatbimang emla ngolu kendung. Bi deenampe nyogapla bikke miinamem ibi nademmin tatbidune. Seko mete olen lokkai mingmana amigem migdar mokunam tatkimang. Si ami si Shedi kemamilo, bi ati ilamayai." Sim tatla built poyansuto, "Nom paabem otak sutung; depe idula no kapeila ngolum luki sukane!" Delokrongem bulu bim monpaktoku.

Aid yetalo mingmaname

Bulu bim monpaktoku emnamem Jisu bi tatla, bikke amidem riksu dokuem, bi bim potu, "No Tanike Uem arope mingke sudunia?" "Saar, de sekoda?" emla amide ingkito. "Ngom pobitoka, demilomin ngo bim arope mingke suyene." Jisu bi potu, "No bim supak kaatobong; aropakde, nom luposuna ami simino bi." Delo amide, "Rutume, ngo arope mingke sudung," emdola Jisume kumto. Jisu bi potu, "Mingmana kidie migdar dokupe delokke migdarna kidie mingma dope emla bisar penam legape ngo tani amoso aato." Bicking yemin gena Pharisi ayokone bikke ponamem talla ingkito, "Kape? Ngolute mingma dunaya?" Jisu bi potu, "Nolu mingma tuamilo, nolu paab edo kamayai; idakkom supak nolu migdardung emla posuname, nolukelo paab ajenge dudung."

Mer Rutumlo luyii suname

10

"Ngo nolum aruem pobidung, mer dungko lamgelok aamape, idola angukon keenyulok reesala aana amide, doppyone delokke rulane. Lamgelok aana amidemin mer kididelokke rutume. Kaabomnade bim eyabem siyyabidung, delokke mer kidide bikke agomem taddung. Bi agi

merkidiem aminlok gokdung, delokke bulum gilen bodung. Edilo bi agike mer takamem melendudi, delo bi buluke keralo gigung delokke bikke merkidiie bikking gimin gedung kapeila bulu bikke agomem tatkendung. Idakkom bulu kangki kenki manam ami agomdem tatkenmang, depeila bulu bikking gimin mape bim dukge latdung." Jisu bi bim luyii sunam agomlok pobituai, idakkom bulu bikke ponamem tatken tomang.

Jisumin Aina Mer Rutume

Delok legape Jisu bi lekoda poto, "Ngo nolum aruem pobidung, Ngomino mersobenlo gipeko bedasue. Ngokke kerape aana takamde doppyona delokke rulana kidare, idakkom merkidiie buluke agomem tatmang. Ngomin lamgesue; seko ngokkelok aayedi bi turye. Bi aala goolen bola delokke dota pekuem paabodung. Doppyona kidide pyoola, mola delokke petpe emlamin aadune; ngokke anggade bulu turnamem paadope delokke dem apiipe paadope emlamin aadune. "Ngomin aina mer rutumde. Mer rutumde agike mer legape agi turnamem bisudung. Mer kaabom dope reliknam amide mer atomang. Dekepe ila, bi sipyang kaayem, merkidiem mepak geyela duknyok gedungku. Delo sipyange mer benbamdem miilo aabomla monpan sudung. Amide duknyok gedung kapeila bi hajirang amie iname merkidiem ankimang. Ngomino aina mer rutume; Ngo ngokke mer sobenem kensudung delokke ngokke mer sobene ngom kensudung Abue ngom kensunam akampe ngo Abuem kensudung delokke ngo mersoben legape agi turnamem bisudung. So mer opeesu kamana abid mersoben ekom ngokke kadung. Ngo bulumte langarupe aiye. Bulukom ngokke agomem tatyee, delokke delo benbam atelpe iye delokke mer rutum atelko iye. "Ngokke Yayike ngom ayanam legade, ngo turnamem paadokupe emla ngo agike turnamem bisudung. Sim sekote ngokkelok laabin lamang, idola ngo agirunge agi miisalok sim bisudung. Ngo sim bisulado delokke sim laasu ladoku. Sim ngiitom sim ngo ngokke Yayikelok paato." Sok agom kidarsok Judai ami kidide angu arang ika kukeng. Bulu bojeko pokai, "Bi uyu genako delokke tumnako. Kapeila bikke agomem taddune?" Idakkom abide poto, "Si agom kidar si uyu duubomnam tani

agom mangekemino. Uyue mingmanem migdar mola dungkunia?"

Jisume mepak suname

Delokrongem Jirusalemlo kumnam Aran longe pingkai. Digne iduem, delo Solomonke Baatum emnam mondir gooradelo Jisu bi gigoo dungai. Judai ami kidie bim gargodola potu, "Editko no ngolum laltila duuti moyene? No Kristomilo ngolum berokpe pobitola." Jisu bi pobito, "Ngo nolum pobito, idokom nolu arope miimang. Ngokke Abu aminlok irisinyo inamde ngok legangem posudung idakkom nolu arope miimang kapeila nolu ngokke mersoben mangeke. Ngokke mersobene ngokke agomem tatbidung; Ngo bulum kensudung, delokke bulu ngokking gimin gedung. Ngo bulum turyarnam yenamem bidung, delokke bulu edilokom nyokyimaye; sekote bulum ngokke alaklok rotbin lamaye. Bulum ngokking bina, ngokke Yayi bi takam lokke botteyane; sekote bulum ngokke Yayike alaklok rotlen lamang. Ngolang ngokke Yayi bi atele." Lekoda Judai kidie eling gakla bim gepe emla ibomto, idokom Jisu bi bulum potu, "Ngo nolum Abukelo deddina irisinyuem lengkanto. Sok legapia nolu ngom elinglok gepetpe emla idune?" Judai kidide poyansuto, "Ngolu sikesok legape nom eling gepe imang. Idakkom no emmunna tanie, Shedi emsula Shedime lungilnam legape idung." Jisu bi bulum pobito, "Sim Ayonio Shedi bi 'Ngo nolum shedi kidie' emtung, demilo seko keepe Shedike agome aatonedelokke Doying kitabdem betlamang. Abue agike kisharupe basi sunam delokke tani amoso meliknam amidem kape emyen? Demilo ngokke Shedike Ue ngo' emsukolok ngom nolu kapeila Shedime lupu luyeene emkane? Ngokke Abuke agerem ngo imamilo ngom arope miimapeka. Idakkom ngo dem idumilo, nolu ngom arope miima dokom, irisinyo inam kidarem arope miitoka, demilomin, Abude ngokking dung, delokke ngo Abulo dung emla nolu kenyene delokke kangken suyene." Lekoda bulu bim umpe emla ito, idokom bi bulum gakko sumape runyok geto. Delokrongem Jisu bi Joanke kerape baptis iko Jordan rotkonlo gigetoku. So bi duuto, delokke amie bojeko bikking aato. Bulu pokai, "Joan bi irisinyo iyodem ibimadokom, Joanke sok amisok legangem

ponam takamde aropage." Delokke delo amodelo bojeko Jisume arope mingkesuto.

Lajarke Siname

11

Depe iduem Lajar emnam amiko kito. Bi Bethani lokkekuai, de Mari kelang delokke bikke birme Marthake doolunge. Kila ketna Lajarke birme, Mari bimin Rutumme nampona tel pilumna delokke bikke alem agi dumidlok molbinla inade. Dekepe ila birmede Jisume sikepe agom polikto, "Rutume nokke ayanam amide kidung." Dem tayyedem Jisu bi potu, "De kinamde simo nyokmo pena kinammang. Shedike Oolok angun ralnamem lengkan dope emla Shedike angun ralnam legapemin dekepe idune." Jisu bi Marthame delokke bikke birme delokke Lajarme ayadungai. Depe ilate Lajar bi kidung emnamem tatpala bi bikke dungkolo loonyiko duupoto. Delokrongem bi bikkelo luyilsuna kidiem potu, "Kaju Judialo enlangkupe." Bulu potu, "Idola Saare, Judai amikidie nom elilok gepe ironge ool doomangada delokke depe ilate no delo enlat yekunia?" Jisu bi poyansuto, "Longe angune delo gonta iying kolang annyikope kamania? Longem gina tanide tupsumaye, kapeila bi sim tani amosokke angunlok kaadung. Bi yumelo gidungemmin tupsudune, legade bikke angun kamang." Sim porongem bi pongunsula bulum potu, "Ngoluke angong Lajar bi ipkai; idakkom ngo delo bim urrep kakupe gidak." Bikkelo luyilsuna kidie poyansuto, "Rutume bi ipdumilo aisuyeku." Jisu bi Lajarke sinamem potungai, idola bikking luyilsuna kidie ipgisupe ipdung emla miito. Dekepe ikolok delo bi bulum berokpe pobito, "Lajar bi sikai, delokke noluke legape, nolu arope mingke sudope, ngokke delo duumang namdem ngo aipe miidung. Idokom bikking ngolu gilaju." Delokrongem Thoma (Didum emlate mandung) bi luyilsuna abid kidiem potu, "Ngolute bikking sibo sudope gilaju."

Jisu bimin gerep kunam elang Turname

Jisuke piidodem, bi Lajarme agolo loopi kokai metubope kaato. Bethanide Jirusalem lokke mail annyiem piimangai, delo Judai ami kidie bojeko Martha melang delokke Marime binyike biro nyoknam legape ngingkape aato. Martha bi Jisu bi piidung emnamem tayedem bi riksupe gilento, idola Maridan ekumlo duuto. Martha bi Jisume poto, "Rutume, no so duutuamilo, ngokke biro si simaduape. Ngo kendung supakkom Shedi bi ingkuem no koyedi dem biye." Jisu bi bim poto, "Nokke birue gerepyeku." Martha bi poyansuto, "Yeyin longelo bi gerep yeku emla ngo kendung." Jisu bi bim poto, "Ngomino gerep kunamelang turname. Seko ngom arope mingke suyedi bi sidokom turye; delokke seko turla ngom arope mingke suyedi bi edilokom simaye. No sim arope miidunia?" Bi Jisume pokai, "E, Rutum, nomin Kristo bi, tani amoso aaperuna Shedike Ue emla ngo arope miidung."

Jisuke Kapname

Delokrongem bikke depe porongem, bi gilat sulangkula bikke birme Marime tompeksuto. Bi poto, "Saar bi si dung delokke nom matadung." Mari bi dem tayyedelo, menang asak darepla bikking aato. Jisu bi supaklope delo doolung aradelo aamangada, bi Marthame riksuco amodelo yedungada. Marime ekumlo ponyi lunyiila duuna Judai ami kidide Marike menarupe darepla ginamdem kaala, Mari bi agodelo gila ankiem kabbom nibomkape gidak emla miila, bulute bikking gimin geto. Edilo Mari bi Jisuke yekodelo piila delokke bim kaatodi, bi bikke aledelo lebing konidola pokai, "Rutume, no so duutuamilo ngokke birue simayai." Jisu bi Mari melang delokke bikking gibosuna Judai ami kidiete kapdope kaayedelo, bikke aapilo ankiem jemge layimape ito. "Ingkolo nolu bim yutone?" emla bi ingkito. "Rutume aala kaato langka," emla bulu poyansuto. Jisu bi kapto. Delo Judai ami kidide pokai, "Kaatola bi editko bim ayatwane!" Idokom bulu ayokone pokai, "Mingmana amiem migdar mokuna ami si sina ami sim asoope meyelanga?"

Lajarme iturkuname

Jisu bi lekoda ankie idola, agodelo aato. De goyabem liinelok longkapnam liipik kuai. "Elidem longgela metoka" emla bi potu. Sina ami delokke birme Martha bi pokai, "Idakkom Rutume, supak namsinge ikabong, kapeila delo bi loopi napekai doodubong." Delokrongem Jisu bi potu, "Nolu arope mingke sumilo, nolu Shedike angun ralnamem kaapaye emla ngo nolum pomania?" Dekepe iname bulu elidem longgebitu. Delokrongem Jisu bi kaadu sudola pokai, "Yayie, ngo nom koyiddung, no ngokke agomem tatto. No aginpe agomem tatbidung emla ngo kento, idola so dakna ami kidisok ainam legape, bulu no ngom melikne emla kendope sim ngo podung." Sim Jisu bi porongem, bi bottepe "Lajare lento langku!" emla gokto. Sina amide ale alagem, atuk mingmuem egelok yellum namem deperung gelangala agolokke lentoku. Jisu bi bulum potu, "Simang ege galugem laabin pala bim gimotoku."

Jisume petpe emla belename

Delok legape Marime kangana Judai amikidie bojeko Jisuke inamem kaala, bim mingkesuto. Idakkom buluke ayokone Pharisi kidilo gila Jisuke inamem pokanbitu. Delokrongem rine kidielang Pharisi kidie Baane kebangem gokdumsuto. "Ngolu ingkuemda idune? Si ami si deddina irisinyuem lengkandung. Ngolu bim sikepe metimilo, mipil miyonge bikking arope mingkesuye, delokke delo Rom amikidie aabomla ngoluke among emlang ngoluke opinem laanyokye" emla bulu pobosukai. Delo buluke akon, delo ditag delo rine rutumpe ina Kaiapha emnamde pokai, "Nolu ati kenmang! Tabung opine nyokpemilo ami akone sige namde aiyadung emnamdem nolu kensumang." Bi agi miisalok sim pomang, idakia rine rutum isappe delo ditag delo Jisu bi Judai opin legape sipe aido emla bi polupoorto, delokke delok opin petom delok legapemang idakkom rego regolo dunggoona Shedike omokidi legape, bulum laadum sulangkula atel mokunam legape sigepe aido. Dekepe ila delok longe delokke ilangala bulu bim mokape emla ruubom sukai. Delok legape Jisu bi Judai kidi kangkolo giyimato. Bulum megeyela bi mooruk among ayirilo, Ephraim emnam doolung kolo ginyok geto. Delo bi bikkelo luyilsuna kidiem

duubosuto. Judai kidike Gibong adeng ape piyedem, amie bojeko doolung lokke Jirusalemlo Gibong giidilo pideesupe emla Jirusalemlo gito. Bulu Jisume matibomto, delo mondirlo dakdola bulu mipile pobosukai, "Nolu kape miidon? Bi Doman aranio aama berok naya?" Idokom rine kidielang Pharisi kidie seko Jisuke dungkuem paayedi, Jisume bulu umdope bi pokan bikupe aido emla agomem luyinto.

Bethanilo Jisume tel nyoname

12

Gibong giidi longe kerape, Jisu bi Bethanilo piila, delo Jisuke sikolokke iturkunam ami Lajar bi duuto. So Jisume minggela dotke iruuboto. Martha bi ibo saabola, Lajar bi dobosula duuna kidilokke akonpe ito. Delo Mari bi namporuna tel kootirlok anyongko lala, bi Jisuke alem pikatpala agi dumidlok alem nyobintoku. Delokrongem ekumde nampona an milipe ikai. Idakkom bikkelo luyilsuna akon, Judas Iskariot Jisume meelamlo miin miinyo penade, dem akdola pokai, Sim an nampona atj sim kogeyela murkongem opan kidiem kapeila bimane? Si ditaglokke hajirang adumko isudung." Bikke sikepe ponamde bi opan kidiem ayang kolokmang idakia bi doppyo nakuai. "Bim petom melikto," emla Jisu bi poyansukai. "Bikke sikepe inamde bi sim nampona tel sim ngom yudi longetelo iruu napemin idune. Nolu aginpe opanem yebo suyarye, idokom ngom yeyar bosumaye."

Lajarme petpe emla ruuname

Depe iduem Judai amieke milungko Jisu bi Bethanilo dung emnamem talla, delo bulu Jisu petomme kaape emla aamang, idola bikke sikolokke iturkunam Lajar mete kaape emla delo gito. Dekepe iname rine kidie Lajar meteng petpe emla ruuto, kapeila bikke legalok Judai ami kidie bojerungko Jisume mingkesula bicking gimin gedungai.

Jisuke mirampe Jirusalemlo aaname

Longekondem Doman aranlo aana deddma miti milinge Jisu bi Jirusalemlo piidak emnamem tatto. Bulu pam esing annem bomla bim yamrik kape gilento, bulu sikepe gokto, "Riak daklangka!" "Rutumke aminlok aanade gerne!" "Israelke Rojade Gerne!" Jisu bi gado ooko paala delo teyodelo duuto, dem sikepe attung, "E, Jionlokke Omia, pesomapeka; kaatola nokke roje gado oo teyolo duula aadune." Kerape bikkelo luyilsuna kidie sim takam tatken mangai. Jisuke angun ralnamem paarongem emmin bulu sim ati takam sim bikke legangem attung delokke bulu sim takam sim bim ibomto emla kensu dungkune. Depe idudelo mibamde Jisuke Lajarme agolok gakrep langkula, bim sikolokke gerep molangkula inam agomem poti gongkai, Jisu bi sim irisinyo iyod sim ito emnamem talla, deddina amie bim kaape emla gito. Dekepe ila Pharisi kidie mipile pobosuto, "Kaatola si ngolum nyokmodak. Kaalangka tani amosokke deddina amie bikke meelamlo gikane!"

Grik ami ayokone Jisume mataname

Depe iduem Grik amieke ayoko Jirusalemlo kumsukape gine Doman aran longelo piido. Bulu. Galillo duuna Bethsaida doolung lokke Philipme aala ingkito, "Saare, ngolu Jisume kaalinge idung." Philip bi Andriame potu; delo Andrialang Philip bi Jisume pohanboto. Jisu bi poyansuto, "Tanike Uem angun ralnamlo melikdikue pudakbong. Ngo nolum arope pobidung, ampilde kedelo olikla yaalik mamilo, de ampil atelpe iyar abusula duuyarye. Idakla de similo, de amiem bojeko parlen boyeku. "Seko agike turnamem ayasududi bi dem menyoksuye, idola tani amoso turnamem mepaksuna amide dem turyar pekolo bomsiiye. Seko ngom kumdudi bi ngokke meelamlo giperung aido; delokke ngo ingkolo dududi, ngokke beerang ekom delo duminye. Ngom kumnadem ngokke Abue miiyum sudung.

Jisuke agi sipenamem pohan subiname

"Supak ngokke aapi ainasi miidirsue idung ngo kape pomiloi aiyen? Yayie, sok moodi sokke ngom mosing toika' emmilua aiyen? Idokom sikena anki

keno legapemin ngo aatone. Yayie, nokke aminem angun molangka!" Delokrongem teyong telok agomko lento, "Ngo angun ralnamem bito, delokke lekoda dem angun ralnamlo langa yeku." Delo yena milude dem talla doomirko mirto emla pokai, abide teyong kotoki komino bim luposutone emto. Jisu bi poto, "Si agomsi noluke ainam legang pemino, ngokke ainam legapemang. "Supakmin tani amongem bisardiku longe; supak tani amosokke rutumem monpakyeku. Idokom, ngom amosokke teyope laasang yekuem, ami takamem ngokking laanin suyeku." Bi kape kisha siyedi demmin lengkan nape pobi sudune. Mibamde polenkai, "Kristo bi duuyarye, emla Ayon kitablok ngolu taddung, demilo no kapeda 'Tanike Uem berokpe laasayeku' emkane? Sekoda Tanike Oode?" Delo Jisu bi bulum poyansukai, "Nolu angunem ool duubom maye. Kaamue nolum aabom mangadape, angun dungadape nolu angunlo yelangka. Angunem nolu, duubom dungadape nolu angunlo miida sulangka, demilomin nolu angunke oope iyene."

Amikidike mingkeng piirame

Dekepe Jisu bi poyinrongem, bi gila bulukelokke ruusigeto. Sim irisinyo iyod takam sim buluke kangkolo Jisu bi ibilate, bulu bim arope mingke sutomang. Si Kaaluna miri Isaijahke sikepe ponam agomem apiimope emlamino ikane: "Rutume, seko ngoluke ngiitomem arope mingkesutone delokke sekome Rutumke ralnamem lengkanton?"

Sok legape bulu arope mingke sumato, kapeila sim Isaijah bi regokonio podungku

"Bi buluke amigem mingma moto delokke buluke aapiem midemoto, dekepe ila buluke amiglok kaapete kaalamang, demangkom buluke aapilok kenpete kenlamang, delokke ngo bulum ipi dokupe miilat pete sukumang." Isaijah bi sim sikepe poto kapeila bi Jisuke angun ralnamem kaala delokke bikke legangem poto. Depe ilate Judialokke rutum kidie bojeko bim mingkesuto. Idola Pharisi kidi legalok bulum kumkeng ekumlokke monpak kupelo emla pesola bulu buluke mingkengem pokan

sumang; kapeila bulu Shedike koyid empemilo tanilokke koyidem miibayato.

Jisuke agomsulok bisarname

Delokrongem Jisu bi bottepe pokai, "Seko tanie ngom arope mingke sududi, bi ngom petommang, ngom melik nemkom mingke sudung. Seko ngom kaadudi, bi ngom melik nemkom kaadung. Ngo tani amoso ngom mingke sune kaamolo duumadope emla angun kishape aato. Ngokke agom kidarem taddola dekedem bomgap mana tanidem ngo bisarmang. Legade ngo tani amongem bisarkape emla aamang, idakkom mopit kakupe emlamin aatone. Ngom tomana delokke ngokke agom kidarem tonk sumana amidem bisar penako kadung; ngokke ponam agom paksimin yeyin longelo bim ajeng luyekune. Kapeila ngo agi miisa sulok pomang, idakkom ngom melikna Abuemino sim kape kisha delokke ingko kisha pope lagidodi dem ngiitom tune. Bikke ngiitomde turyar pekolo gilikdung emla ngo kensudung. Depe ila Abue ngom pogedope polik namem ngo ingkuem podudi de arone."

Jisuke bikkelo luyilsuna kidi alem arbin name

13

Gibong giidi anine. Jisu bi tani amosim mepakla delokke Abukelo gidiku longe piidak emla kensuto. Tani amoso duuna agike amikidiem ayala, bi bulum agike eerina ayangem lengkansuto. Yume dotkeyem doduem, delo Simonke oo Judas Iskariot me uyue Jisume miiri munyodope meru liktubong. Abue takam atiem bikke pauar gooralo meto delokke bi Shedi kelok aato delokke Shedikelo gidakku emla Jisu bi kensuto; depe iname bi dotke ekung delokke darepla, bikke teyolo genam egem laabin sugeyela, delokke bikke ugulo gamusako yetgeto. Depe irongem, bi ekulo asiem pikumpala bikkelo luyilsuna kidi alem irbinla igeyela bikke yedgenam gamusalok dekedem molpitoku. Simon Pitorking bi aato. Pitor bi bim poto, "Rutume no ngokke alem irbin dunia?" Jisu bi poyansuto, "Ngo

ingkuem idudi nolu kenmang, idakkom meelamlo nolu kenyeku." Pitor bi "Demang, no edilokom ngokke alem arbin penamang," emto. Jisu bi poyansukai, "Ngo nolum irbin mamilo, nolu ngokking gyapmaye." Delokrongem Simon Pitor bi poyansukai, "Ngok ale petom emmang ngokke alagem delokke atugem irbin toika!" Jisu bi poyansuto, "Irsurongem tanie agi ale petom emmin mosudune; bikke amil tabude deedung. Delokke nolu takame deemang dokom, no deedung." Kapeila seko bim miiri miinyo penade dem bi kensuto, delokke dekepe ilamin mipilde deeyinmang emla potone. Buluke alem irbin rongem; bi egem gelangkula delokke agi dungkolo duutoku. "Ngokke noluke legape itonam ager sim nolu kendonia?" emla bi bulum ingkito. "Nolu ngom Saar delokke Rutum emla gokdung, delokke de lujidung, kapeila derumin ngo. Supak ngo, noluke Rutum delokke Saar bi noluke alem irbinto, nolukom akone akonke alem arbin minsupe aido. Ngokke nolum ibinam kishape nolukom ipe aido emla kayii sukepe nolum lengkanto. Ngo nolum aruem podung, beerade sekote agi rutumem botteyana kamang, delokke kotoki kidi ekom bim melikna amidem botteyana kamang. Supak nolu sim ati kidisim kenkai, nolu sikesim imilo ayang igulem paaye. "Ngo nolum takamem pomang; ngokke ullennam kidiem ngo kensudung. Idakkom si ngiitomem aromonape idung; seko ngokke ettingem dodune bi ngom mirupe aabomto.' Si ati si piimangadape ngo nolum supak pobidung, demilomin si ati si piiyem Ngomino Bi emla nolu arope miiyene. Ngo nolum aruem pobidung, seko ngoke meliknam taniem torik sududi ngomkom torik sudung; delokke seko ngom torik sududi ngom melik nemkom torik sudung."

Jisuke bim miin miinyo bompenamem pokan subiname

Sikepe porongem, Jisuke aapi ainange genyinge ila bi pokanto, "Ngo nolum arope podung, noluke akonde ngom miin miinyo lendak." Bikkelo luyilsuna kidide kaamin sudola sekomedi bi pobomdune emla minggo regosukai. Jisuke ayanam luyilsuna buluke akonde bim duupe sudola apim dobo sudungai. Simon Pitor bi "Bim tatkitola, sekomedi bi mandune" emla

luyilsuna amidem poto. Jisuke keralo gubadola, Jisume "Rutume, seko de amide?" emla bi ingkito. Jisu bi pobito, "Ngo etting oleko ekulo ningnyompala bim biye, bimin de amide." Delokrongem etting oledem ningnyom pala bi dem Simonke oo Judas Iskariotme bisuto. Judas bi ettidem doyenname Soitane bikking angkai. "No ingkuem ipe miidudi menape ilangka," emla Jisu bi bim poto, "idokom apim dobosuna kidide sim kapeila bim potodi dem tatkenna kamang. Judas bi murkong gadumem bomkolok, Doman aran legape ingkuem lagituadi dekedem redope demangkom opan kidiem atiko bidope, Jisu bi bim potuane emla ayokone miito.

Ani Ngiitome

Judas bi ettidem doropagem gilenkai. Delo de yume kaamue. Bi giroyedem Jisu bi poto, "Supakmin Tanike Ue angun ralnamem paadung kune delokke Shedi bi bim angun ralnamem bitubong. "Shedi bi bim angun ralnamem bisutumilo Shedi bi Uemkom agikelo angun ralnamem biye, delokke bim letellok angun ralnamem biye. Ngokke omo kidia, ngo noluking anyongo komino duupoyene. Nolu ngom mataye, delokke ngokke Judai kidiem ponam kishape, supak nolumte podung; ngo ingkolo gidakdi, delo nolu aalamaye. Ngo nolum ani ngiitomko bidung. Nolu ayabosu langka. Ngote nolum ayatonade dekepe nolute ayang bosurupe aido. Nolu ayang bosumilo ami takame nolu ngokkelo luyilsuna kidie emla kenye."

Pitorke possu penamem Jisuke pobiname

Simon Pitor bi "Rutume, no ingkolo glyene?" emla Jisume tatkito. Jisu bi pobito, "Ngo ingkolo gidakdi, supak nolu delo gimin gelamang, idakkom meelamlo gimin geye." Pitor bi ingkito, "Rutume, ngo supak kapeila nokking gimin gelamayene? Ngo nokke legape ngokke turnamem bisupe." Delokrongem Jisu bi poto, "No aropakpe nokke turnamem ngokke legape bisuyema? Ngo nom aruem pobidung, peroge kokmang adape no ngom lengum kokai possuye.

Jisumin Abukelo ginana bedange

14

"Noluke aapie miidir sumapeka. Shediking miida sulangka; ngokkite miida sulangka. Ngokke Yayike ekumlo duupeko mili idung, Depe imangamilo, ngo nolum poyai. Ngo noluke dungkuem delo iruu bikape gidak. Delokke ngo gila noluke dungkuem irung bimilo, ngo aalat langkula nolute ngokke dungkolo duudope nolum ngokking langayeku. Ngokke gipeko amongem bedangem nolu kendung." Thoma bi Jisume pokai, "Rutume, no ingkolo gidakdi ngolu kenmang, depeila kape kisha bedangem kenyene?" Jisu bi pobito, "Ngomino bedange, arue delokke turname. Sekote Abukelo aalamang ngokke petom lokmin aaladune. Nolu ngom aropakpe kentumilo ngokke Abuemkom kenyai. Supak kelokke nolu bim kendung delokke bim kaatobong." Philip bi pokai, "Rutume, Abuem ngolum lengkantola de ngolukeepe aidung." Jisu bi poto, "Philip, nolum ngo deddiko yebosulate ngom no kenmama? Seko ngom kaatodi bi Abuemkom kaato. Kapeila no 'Abuem ngolum lengkantai' emkane. Ngo abulo dung delokke Abude ngokking dung emnamdem no kenmania? Ngokke nolum ponam agom kidarde ngokke mudu sulokmang. De ngokking duuna agi agerem gerna, Abusuemin podune. "Ngo Abulo dung delokke Abue ngokking dung ngokke emnam agomdem ngom arope miitoka; demangkom hakiipe duusuna irisinyo kidiem arope miitoka. "Ngo nolum aruem pobidung, seko ngom mingke sududi de ngokke inam atikidiem iye. Bi simpenem botteyana ati siriemkom ilaye, Nolu ngok aminlok ingko ingkuem koyedi, dekedem ngo ibiye. Nolu ingkona atiko ngokke aminlok koyedi dem ngo ibiye.

Jisuke Deena Aidem bipe emla pebisuname

"Nolu ngom ayadumilo, nolu ngokke poligem tatye. Delokke ngo Abuem kobiye delo nolum bi Igulpena konko noluking yeyar bosudope biye de Shedike aruem lengkanna Aide. Tani amonge bim, torikk sulamang, kapeila de bim kaapete kaamang delokke kenpete kenmang. Idola nolu

bim kendung, legade bi noluking dudung delokke noluking duuye. "Ngo nolum opanpe memaye; ngo noluking aayeku. Tani amonge ngom kaayi pomaye, idola nolu ngom kaaye. Kapeila ngo turla dung delokke nolukom turla duuye. Delo longedelo ngo ngokke Yayiking dung, nolu ngokking dung, delokke ngo noluking dung emla nolu' kensuyeku. "Seko bulu ngokke ngiitomem bomla delokke dekedem igedudi, bimin ngom ayane. Seko ngom ayadudi bim ngokke Yaya bi ayaye, delokke ngote bim ayaye delokke agiem lengkan subiye." Delokrongem Judas Iskariotme emmape, Juda bi pokai, "Idakkom, Rutume, no kapeila agiem ngolum lengkan sudola tani amongem lengkan sulimane?" Jisu bi potu, "Seko ngom ayadudi, bi ngokke luyilem igeye. Ngokke Abue bim ayaye, delokke ngolu bikking aala lekope duubosuye. Seko ngom ayamadudi bi ngokke luyilem igemang. Si noluke tatnam agom kidi si ngokke sumang. "Sim takam sim ngo noluking yebo sudungem potu. Iddakom Abue ngokke aminlok melik penam igulna, Deena Aide takam atiem nolum poyilla delokke ngokke nolum potonam takamem kensu moyeku. "Yepo namem noluking ngo mebidung; ngokke dengomem nolum ngo bidung. Ngo nolum tani among sokke amie binam kishape bimang. Noluke aapi aange miidir sumapeka delokke pesomapeka. Nolum ngokke 'Ngo ginyo dakku delokke noluking alat dakku' emnamem tatto. Nolu ngom ayadumilo, ngo Abulo giku namdem ashepe muye, kapeila Abude ngompenem botteyane. "Ngo nolum supak atie piimang adape pobitobong, delomin atide piiyem nolu arope miiyene. Ngo nolum deddiko luposudi kaimang, kapeila tani amosokke rutume piidak. Ngokke teyolo bi ati ilamang, idokom ngo Abuem ayadung delokke ngo Abuke ngom ponam pakpe ibidung emla tani amonge kenperung lagido. "Aatola supak kaju gilape.

Jisu bimin grep anede

15

"Ngomino grep ane arode delokke ngokke Abu bi bagan rutume. Bi aye eemana ngokking duuna aagem pabindung, delokke aye eena aak

miyongem aye bojeyape eedope ngebindung. Ngokke nolum pobinam agomlok nolum ngekut tobong. Ngokking dunggap langka, delomin ngote noluking dunggapylene. Aage agi agisue aye eena kamang; de anelo duuperung lagido. Nolukom ngokking duumamilo aye eela sumang. "Ngomino grep ane: nolu aak kidare. Tanie ngokking duula delokke ngo bikking duumilo, bi ayem bojepe eeye; ngokke kekondelo nolu ati ilamang. "Seko ngokking duumadi, bi yoppaknam delokke sanpakna esing aak kishane, sikena aak kidiem uudumsula emelo yoplikla rompakdo. Nolu ngokking duumilo ngokke agomekom noluking dudung, delo nolu ingkuem miidudi kolangka, nolum dem biye. Nolu bojepe aye eedope, nolu agiem ngokkelo luyilsune emla lengkan sunam demin ngokke Abuke angun ralnamde. Abude ngom ayala, ngote nolum ayadung. Supak ngokke ayalo duulangka. Nolu ngokke ngiitomem igemilo, ngokke Abuke ngiitomem igela bikke ayalo duunam kishape nolu ngokke ayalo duuye. Ngokke sim ponamde ngokke ashenge noluking dudope delokke noluke ashenge apiidope emla podung. Ngokke ngiitome si: ngokke nolum ayanam kishape ayabosu langka. Akone agi angong legape agj turnamem bisunam ayadem botteyana ayang kamang. Ngokke ngiitomem nolu tatmilo nolu ngokke angonge. Ngo nolum beerange emyimang, kapeila beerade agi rutumlokke agerem kenmang. Dem megeyela, nolum ngo angonge emdung, kapeila ngokke Abukelok kennam ati takamem nolum ngo kendope lengkanto. Nolu ngom ullemato, idola gigoola duuyar pena ayem enggedope ngomino nolum basitune. Delokrongem Abue nolum ngokke aminlok konam takamem biye. Mipile ayang bosulangka: simino ngokke ngiitome.

Tani amongke nename

"Tani amonge nolum aknamde, kensulangka de ngom kerape akname. Nolu tani among sokkepe ituamilo, si nolum agike kishape ayasuai. Idola nolu tani among keepe imang; idakkom ngomin nolum tani amosok tomlentune. Depe ilamin tani amonge nolum akdune. Ngokke nolum ponam agom kidarsim kensu langka; 'Ingkona beerangete agi rutumem

botteyana kamang.' Bulu ngom ireetumilo, nolumkom ireeye. Bulu ngokke luyilem tattomilo, bulu nolukemkom tatbiye. Ngokke legalok bulu nolum sikepe iye, kapeila ngom meliknem bulu kenmang. Ngo buluking aala sikesim pobi matuamilo, bulu paab ajeng kamayai. Depe idokom supak buluke paabem mesam bimaye. Ngom aknade ngokke Yayi mekom akdung. Ngo buluke gooralo ami iki manamem imang tuamilo bulu paab ajeng kamayai. Idakkom bulu sim irisinyo kidar sim kaato, delokke depe ilate bulu ngomlang delokke ngokke Abuem neto. Idokom si buluke Ayon kitablo atnam sim aromope emla ikai, 'Bulu agging kamape ngom akto.' "Edilo ngokke Abukelok melik penam Igulpena, Abukelok lenna aruem lengkana Aidde piyedi, delo ngok legangem hakii biye; idokom nolukom hakii biperung lagiye, kapeila nolu kerang lokkekai ngom yebosuto.

16

"Sim takam sim nolu mingkengem menyok sumadope emla ngo nolum pobito. Bulu nolum kumkeng ekumlokke monpakyeku; aropakpe nolum mokana amide, dekepe ikolok Shedne ager ibidung emla miidie piidak. Buluke sikepe ipenam legade bulu Abuemlang ngom kenmang. 'Edilo moodie piyedi ngokke nolum poto subinamem kenyekupe emla ngo nolum sim pobidung. Ngo sim nolum kerape pobimangai kapeila ngo noluking yebosuto.

Deena Aidke agere

Supak ngom meliknalo gidakku, depe ilate nolu sekote ngom, 'No ingkolo gidakkune' emla ingkina kamang. Ngokke sikesim pobikolok nolu anki milipe idung. Idakkom ngo nolum aruem pobidung; Ngo noluke ainam legapemin gidakkune. Ngo girong kumamilo, Igulna bi noluking aamaye; idakkom ngo gikumilo, ngo bim noluking melikyeku. Edilo bi piyedi, delo bi tani amongem paab legangem, deenam legangem delokke bisarnam legangem kensu moyeku. Bulu paab imemdung, kapeila bulu ngokking mingke sumang; bulu yeji pekuem ibuldung kapeila ngo Abulo gidakku; delo nolu ngom kaayimaye; delokke bulu bisarem imemdung, kapeila tani

amosokke rutumem bisar tubong. "Ngo nolum bojeko pobo pename kadungai, idola supak nolu sim dongge lamaye. Idakkom aruem lengkan pena Aide piyem, bi takamem arolo giboye. Bi agi miidusulok pomaye; bikke tannam petomem bi pobiye; delokke nolum aapena atiem pobiye. Bi ngokke pena atiem laala delokke nolum dem lengkanla ngom yidgeye. Abuke duubomnam takamde ngokke. Depe ilamin Aide ngokkelok atiem laala delokke nolum lengkanye ngo emdune.

Ankielang ashenge

"Longe ayoko nolu ngom kaayimaye idola longe ayoko nolu ngom kaapayeku." Bikkelo luyilsuna kidie ayoko pobosuto, "Bikke 'Longe ayoko nolu ngom kaayimaye idola delokke meelamlo tonge ayoko ngom nolu kaapayeku' delokke 'Kapeila ngo Abulo endakku' emnamde ingkuedi? Bulu 'longe ayoko emnamde ingkuedi?' emla iitikai. Bi ingkuemdi pobo dungane ngolu tatkenmang," emto. Bulu dem tatki linamdem Jisu bi kento, depeila bi bulum pobito, "Ngok 'Longe ayoko nolu ngom kaayimaye idola meelamlo longe ayoko nolu ngom kaapayeku' emnamde ngo ingkope miila potuadi dem nolu mipile iibo sudunia? Ngo nolum aruem pobidung, tani amonge ashedungem nolu kapla riila delokke anki kenuye iye. Nolu ankiye idokom noluke ankide ashelo aayeku. Koo ona mime okii kido kapeila bikke odie piidung; idakkom bikke koo dem orongem bi duugem kensu yimang kapeila tani amoso koko olento emla bi ashedung. De nolu kelokom kadung; supak noluke buulmge idie, idokom ngo lekoda nolum kaayeku delo nolu asheye, delokke sekote noluke ashengem laabin lamaye. Delo longedelo nolu ngom ati koyimaye. Ngo nolum aruem pobidung, ngokke Abue ngokke aminlok konam takam em nolum biye. Supaklope nolu ngokke aminlok ati komang. Kolangka delo nolu paaye, delo noluke ashenge apiye.

Tani amongem ikunname

"Ngo luyii sunamllok nolum poboto. Idakkom ngo sikena agomlok poyimape ngokke Abu legangem jonnampe pobidie piidak. Delo longe

delo nolu ngokke aminlok koye. Ngo noluke legape Abukelok kobiye emmang. Demang, Abu bi agie nolum ayasudung kapeila nolu ngom ayato delokke ngom Shedi kelok aane emla arope mingkesuto. Ngo Abukelok aala delokke tani amoso piito: supak ngo tani among sim ginyo langkula Abukelo endakku." Delokrongem Jisukelo luyilsuna kidie potu, "Supak no luyii sunamlok pomape jonnampe podung. Supak no takamem kensudung delokke no sekomete agom ingki mopenam kayimang emla ngolu kaadung. Si no Shedi kelok lennako emla ngolum arope miimotung." "Nolu supak mingke sudunia!" emla Jisu bi poyansuto. "Idakkom nolu mipile agi ekumlo dukpan sudi longe piidak delokke pingkabong. Nolu takame ngom petom mepala gmyoye. Depe idokom ngo, ngo petommang, kapeila ngokke Abue ngokking duumindung. Ngokking nolu yepe namem paadope emla ngo sikesim nolum podung. So tani amoso nolu ebin paadung. Idakkom aange ediilangka! Ngo tani amongem ikum tobong."

Jisuke bikkelo luyilsuna kidi legape kumname

17

Jisu bi dekepe porongem, bi teyope kaadu sudola kumkai: "Yayie, moodie piidak. Ue nom yidgedope, Uemkom yidge langka. Kapeila nokke bikking binam takamlo turyar namem bi bidope no takam teyolo bikking rutum nana ralnamem bitung. Supak bulu nom aro Shedi petom melang, nokke meliknam Jisu Kristome kennamde simin turyarnam yename. Ngo nokke ngom iyeye emla binam agerem iping kolok tani amoso nom yidgemoto. Delokke Yayie tani amonge lenmang adape nokking ngokke dudungem, ngokking ingkona angun ralname katodi, nokke keraso ngom supak bika. "Ngokking nokke tani amosok ami binam kidiem no kenmoto. Bulu nokke; no bulum ngokking bito delokke bulu nokke agomem tatto. Supak nokke ngom binam ati takamde nokkelok lenne emla bulu kendung. Legade nokke ngom binam agom kidarem ngo bulum bito delokke bulu dekedem toriksuto. Bulu ngo nokkelok aato emla berokpe kento, delokke no ngom melikne emla arope mingkai. "Ngo bulu keepe kumdung. Ngo tani amosok

legape kummang, idakkom nokke ngokking binam amikidi legape kumdung, kapeila bulu nokkemin. Ngokke bomnam takam si nokke delokke nokke bomnam takamde ngokke. Delokke bulu kelokmin angun ralname ngokking angkane. Ngo tani amoso duuyi mabong, idakla bulu tani amoso dungada, delokke ngo nokking aadakku. Deena Abue ngonyike atel bosunam akampe bulute atel bosudope nokke ngom binam aminlok bulum umbom langka. "Ngokke buluking yebo sudungem, ngo bulum mosiito delokke nokke ngom binam aminlok bulum ekerdope kaabomto. Sekote nyokna kamang idola Doying kitab agomem apii dope emla midum atelko nyokkai. "Ngo supak nokking endakku, idokom buluke aralo bulu ngokke ashengem apiipe paadope emla tani amoso dudung adape sim ati kidi sim ngo podung. Nokke agomem ngo bulum bito delokke tani amonge bulum kangkito. Legade, ngo kape kisha tani among sokke mape idudi dekepe bulukom tani among sokke yimang. "Ngokke kumgade no bulum tani amosokke laabin langka emmang idola no atimana lokke bulum umbom langka emlamino ngo kumdune. Bulu tani among sikkemang, ngoteng tani amosokkemang. Bulum arolok deenampe leepok sulangka; nokke agom si arone. Nokke ngom tani amoso meliknam akampe, ngo bulum tani amoso melikdung. Bulute aro deenamlo miimo sudope emla, buluke legape ngote agisuem deenamlo miimo sudung. "Ngokke kumnamde buluke legapetom mang. Buluke agomlok ngom arope mingke supena kidi legapekom ngo kumdung. Bulu takam leko bosudope emla ngo kumdung. Yayie! No ngokking duula delokke ngo nokking duunam kishape bulumte ngoluking duumo langka. Tani amonge no ngom melikne emla arope miidope bulumte ngoluking leko molangka. Nokke ngom angun ralnam binamem ngo ngonyike atelnam kishape bulu leko bosudope bulum bito. Ngo buluking dudope delokke no ngokking duulangka. No ngom ayala ngom bulukeepe melikia bulum ayadung emla tani amonge kaadope bulum apiipe notko atello laadum sulangka. "Yayie, nokke ngom binam angunem, ngokke angun ralnamem kaadope, delokke ngokke yekolo yedope, nokke ngom binam amikidiem ngokking atel bosudope ngo miidung, kapeila no tani amongem pimang adape ngom ayato. Deena Abue, tani amonge nom kenmang dokom, ngo nom kensudung, delokke no

ngom melikne emla bulu kendung. Ngo nom bulu kendope lengkanto, delokke ngo agie buluking dudope delokke nokke ngom ayang name buluking dudope ngo nokke legangem bulum kenmo yayrye."

Jisume unname

18

Jisu bi kumnamem kumyin rongem, bi bikkelo luyilsuna kidiem gibosula Kidron korongem kooto. Rotkon delo baganko dungai, delo bilang bikkelo luyilsuna kidie gito. Delo bim miiri miinyona Judas bi dem amodem kendungai, kapeila Jisu bi leko leko luyilsuna kidiem duubosula delo dudungai. Dekepe iname Judas bi sipaying apeeko, rinekidi lokke amie kelang Pharisi kidieke ayoko gibola delo bagan delo aato. Bulu bijuli, meru delokke gining yoksa bomla gito. Jisu bi, agilo ingko ingkuedi piyene, dem kenruu sudola, gilenla bulum ingkito, "Sekome nolu matadune?" "Najareth lokke Jisume" emla bulu poyansuto. "Ngomino bi" emla Jisu bi pokansuto. Delo miin miinyona Judaskom buluking dakbo sudungai. Jisu bi "Ngomoko bi" emyename, bulu gilat sulangkula amolo oletto. Lekoda bi bulum ingkito, "Sekome nolu matadune?" Delo bulu pokai, "Najareth lokke Jisumena." Jisu bi "Ngo nolum ngomoko bi emsuto" emla poto. "Nolu ngom matadumilo sim amikidi sim gimotoku." Bikke agom ponam kidare apiinape sikepe ikai: "Nokke ngom binamem atelkote ngo nyokmomang." Delokrongem Simon Pitor bi yoksadem satsula rine rutumlokke beerang ruubigem papakto. Beerang delokke aminem Malkos emdungai. Jisu bi Pitorme ngiitomto, "Nokke yoksem melat sutolangku! Ngo Yayike binam batiem tumayenia?"

Jisu bi Annake keralo dakname

Delokrongem sipaying opee delang lulikna rutum elang delokke Judai kotoki kidie Jisume umto. Bulu bim yeela delokke delo ditag delo rine rutumpe ina, Kaiaphake ato Annaking bim kerape bomato. Kaiapha bimino amikidi legape midum atelko sigemilo aiye emla Judai amikidiem

ngiitomnade.

Pitorke Jisume possuname

Simon Pitorlang luyilsuna akonko Jisuking mamm gedungai. Si luyilsuna akonsi rine rutumlokke kangken namko, depe ila bi Jisuking rine rutum baranda lope gimin geto, idola Pitor bi ekum giidalo dakyape lagikai. Rine rutumke kennam luyilsuna ami akonde, lenlangkula delo kaabomna mimedem popala, delo Pitorme aralo langaato. "Berokpe no sok ami sokke luylsuna ami akon mangkua?" emla eyab delo dakbomna mimedede Pitorme ingkito. Bi "Ngomang" emsuto. De ansinge idokuai, depe iname beerang kidi elang kotoki kidie buluke pamsudope mepom romnam delo pamsula dakto. Pitorteng bulum dakbosula, agi ete pamsula dakto.

Rine rutumke Jisume ingki bengkiname

Depe iduem rme rutumde Jisume bikkelo luyilsuna kidi legang emlang bikke ngiitom legangem ingki bengkito. "Ngo tani amoso berokpe pokan tobong. Ngo aginpe kumkeng ekum kidarlo demangkom mondirlo luyil poyilto, delo Judai amikidi takame aato. Ngo atikote leesupsula pomang. Ngom kapeila iidune? Ngokke agomem tatna kidiem tatki topena. Ngo ingkuem potodi bulu berokpe kensudung," emla Jisu bi poyansuto. Jisu bi dekepe poyansuname, kotoki akonde bim mingmolok pito. "Dekepia rine rutumem poyan sudune?" emla bi poto. Jisu bi poyansuto, "Ngo atiko pomem tumilo, ingkuem pomem imem tudi ngom lubitoka. Idola aruem podumilo, no ngom kapeila kiddune?" Delokrongem Anna bi bim ikolilok yeela rine rutum Kaiaphaking melikto.

Pitorke Jisume possuname

Depe iduem Simon Pitor bi agiem pamsula dakdungem, "Berokrupe no bikkelo luyilsuna kidi akon rungemai?" emla bim tatkinako kato. Bi dem possudola, "Ngomang" emkai. Rine rutum akonlokke beerang, Pitorke nyorongem gatpaknam ami delokke am biro ami akonde bim lukisuto,

"Bikkelo lekope baganlo duudope nom ngo kaamape itolanga?" Lekoda Pitor bi possukai, delokke delo anyo delopak peroge kokkai.

Jisu bi Pilatke keralo dakname

Delokrongem rokomope Kaiapha kelokke Rom Gobonorlo Jisume giboto. Judai rutum kidide gobonor ekum aralo aatomang; kapeila bulu Gibong giidi domanem dopala, agiem deenampe mesupe emla miito. Dekepe iname Pilat bi gilenla ingkito, "Ingkona ajengko nolu sim luket likdune?" Bulu poyansuto, "Bi imemna ami mangamilo nokking ngolu bim melikging kamang." Pilat bi pokai, "Nolu bim bomsutoka delokke noluke ayon sulok bim bisartoka." "Idakkom ngolum sekomete pansaa nana ralnam bimang" emla Judai kidie lupeesukai. Jisuke agi sigangem poyin subinam agom kidarem apiipe aromope emla sikepe ikai. Pilat bi delo agi dungkolo gilat langkula, Jisume tompala bim ingkito, "Nua Judai kidike Roje?" Jisu bi poyansukai, "De nokke miisunam agomia demangkokom ami kidia nom ngokke legangem pobitone?" Pilat bi poyansuto, "No ngom Judai amiko emla miidunia? Nokke ami kidide delokke nokke rine kidi emino ngokking nom meliktune. Nokke inam ati kidide ingkuekeda?" Jisu bi poyansukai, "Ngokke amode tani among sokkemang. Si sokkepe ituamilo, ngokke beerang kidie ngom Judai amikidie umdungem mimak imin suyai. Idakla supak ngokke amode angu konlokke." "No demilo rojako ai!" emla Pilat bi poto. Jisu bi poyansuto, "No ngom rojakua emnamde arodung. Arope lumilo sok legapemin ngom otone, delokke sok legapemin ngo tani amoso hakii bipe emla aatone. Arodanlok yena miyonge ngokke agomem taddung."

Jisume pansaadope luname

"Arode ingkuedi?" emla Pilat bi ingkito. Sim talla Pilat bi Judai ami kididelo gilen langkula poto, "Ngo sim ami sim ajeng luket bompenam lering paamang. Idakkom noluke ayonlok Gibong giidilo patek duuna amiko noluking ngo melen bikupe aidung. Nolu ngom 'Judai kidike roja' sim melen mokupe miidoma?" Bulu bottepe gokpee sukai, "Bim mang!

Ngolum Barabba me melen bikui!" (Barabba bi ebin ikolo yemin genakuai).

19

Delokrongem Pilat bi Jisume gakla demmoto. Sipaying kidie taanglok ponam dumlupko bikke dumpodelo luplikto. Bulu bim Yalina egeko pillik pala bikking lennyi lengum gininla, "Judai kidike Roje duuyar langka" emla manto. Delokrongem bulu bim mingmolok kitto. Lekoda Pilat bi gilen langkula Judai ami kidi dem pokai, "Kaatola, ngo bim ajeng gaket penam kaapamang emnam dem nolu kenyepe emla noluking bim bomlen bidungku." Edilo Jisu bi taang dumlubemlang delokke yalina egem gela lentodi, delo Pilat bi bulum potu, "Sina amide!" Rine kidi elang delokke buluke kotoki kidie bim kaayedem, bulu, "Bim pansaatoka! Bim pansaatoka!" emla bottepe manbomto. Idakkom Pilat bi poyansukai, "Nolu bim bomla pansaatoka. Ngokke pedan, ngo bim edo luket penam atiyang kamang." Judai ami kidide luti bomkai, "Ngoluke ayonko kadung, delokke delok ayon delok lumilo, bi siperung lagiye, kapeila bi agiem Shedike Ue emsudung!" Pilat bi dem tayyedelo, bi mangkam yape pesokai, delo bi agi dungko aradelo aatoku. "Ingkolok no aatone?" emla bi Jisume ingkito, idola Jisu bi agom poyan subimang. "No ngom pobi pemang idunia?" emla Pilat bi potu. "Nom melen kupenam demangkokom pansaanam pauarde ngokke alaklo dung dem no kenmania?" Jisu bi poyansuto, "Nom teyong telok binako kamangamilo, no ngokke teyolo pauar kamayai. Delok legape sekodi ngom nokking meliktune bi nompenem paab ajeng kayadung." Delokke ila, Pilat bi Jisume melenkupe emla ralkituai, idola Judai kidide tayyempe, "No sim ami sim melen kumilo, no Kaisarke angomang. Seko agiem Roje emsududi de Kaisarme akne," emtibomkai. Pilat bi dem tayyedem, bi Jisume bomlen bido langkula elinglok pinam emko deeben, bisarko dungkolo dungangkai. De Gibong giidi iruudi hoptalokke longe radangkuai. "Sina noluke rojade" emla Pilat bi Judai ami kidiem pokanto. Idakkom bulu, "Bim gigeeboto! Bim gigeeboto! Bim pansaatoka!" emla gokti bomto. "Ngo noluke rojem pansaapia?" emla

Pilat bi tatkiti. "Ngolu Kaisarke kekonlo rojayang kamang," emla rine kidie manto. Meelam yalumdem Pilat bi Jisume pansaayepe emla amikidi delo melikto.

Jisume pansaaname

Dekepe iname sipaying kidie Jisume giboto. Bi kross em joobomsula Tuklong (Aramaik agompe Golgotha) emnam amodelo gilento. So bim pansaato delokke bikkelo lekope midum annyiko itaksuto. Annyidem kereng eelenlo delokke Jisume radalo ila pansaato. Pilat bi kakotko atla kross delo piket lik moto. De sikepe dakkai, NAJARETH LOKKE JISU BI JUDAI KIDIKE ROJE. Judai ami kidie bojeko dem porito, kapeila Jisume pansangko amode, taonlokke mongnyo dungai, delokke dem akordem Aramaik loklang, Latin loklang delokke Grik agomlok atla metung. Judai ami kidilokke rine kidie Pilatme, "'Judai kidilokke Roje' emla atmapeka, emla luyatuai, idakkom 'si ami si agie Judai kidike Roje emsuto.'" Pilat bi "Ngo ingkuem attodi, attobong" emla potu. Edilo sipaying kidide Jisume pansaatodi, delo bulu bikke ege galugem lala, appi tarongkope petpan sula, aranglo genamem megeyela mipile abor atelpe orsuto. De galukde ommape, teyolokke ila tabungem atelkope sumnamkuai. "Sim betmangkom" emla bulu manbosuto. "Sim seko paayedi dem luturi solape," embosuto. Si sikepe atnam Doying kitab agomem aromope emla idung, "Bulu ngokke egem buluke aralo orsuto delokke ngokke galuk legape luturi soto." Dekepemin sipaying kidie itone. Kross anindelo bikke anedela, bikke anelokke birme, Klopake meeng Mari bi delokke Mari Magdalini bulu dakdo. Jisu bi agi anedem delo daknin dope kaayodem, bi agi anedem potu, "Ayanam ane simoko nokke ue". Delokke luyilsuna delo, "Sina nokke ane" emto. Delokke ila si luyilsuna si anedem bikke ekumlo gibotoku.

Jisuke binname

Meelamdem, Doying kitabem aromodope takamem iyinkai emnamem kensula Jisu bi "Ngo asi tiilmge" emto. Delo grep alanglok pibiinam

edungko dungai, depe iname bulu aseklok siipyak konem grep alanglo mngnyom likpala hissop esing aak kolo siipyakdem iklikpala Jisuke nappalo leesato. Dem tiipala Jisu bi "Si apingkai" emla manpala delo bi dumponge belgipla aapie binkai.

Jisuke inmuem nikke name

Depe idudelo de iruu saarudi longe, delokrongem longekonde Sabbath longe kootire. Kapeila Judai ami kidide Sabbath longelo, simadem krosslo melikmang; iname bulu aledem dirpala simadem laayipe emla Pilatking roguto. Depe iname sipaying kidie aala Jisuking pansang itak sunam kerangke amidem alem dirto delokrongem akon demteng depe ito. Idokom Jisuking aala bulu bim sidope kaayedelo, bulu bikke alem dirmato. Dem megeyela sipaying akonde gininglok Jisuke inmo delok nikkela iname delo iyyielang delokke asie biilento. Sim seko amie kaatodi, bi hakii bito, delokke bikke hakiide arodung. Bi aruem podung emla kensudung, delokke nolu arope mingke suyepa emla bi hakii bidung. Doying kitab agome aronape sikepe ikai: "Bikke alongem atel kokom dirmaye", delokke angukonlo Doying kitabe podung, "Bulu buluke mkkenam amidem kaasuye."

Jisume Yuname

Meelamdem Arimathialo duuna Joseph bi Pilat me simang legape ami kenmadope roguto kapeila bi Judai ami kidiem pesoto. Pilat bi tolik kolok bi aala simadem laato. Bim leko bosuunade, kerape yumelo Jisuking aana ami, Nikodim bi. Nikodim bi myrrh loklang aloeslok kilogram iying angun kolang appikope bomato. Jisuke simangem lala annyide kesi kepalok likla egelok yetkomto. De Judai kidilokke yunam niyome depe idungai. Jisume pansangko amodelo, baganko dungai, delokke sekomete yukimangko ago aniko dungai. De Judai kidike iruu saarudi longekuai delokke agode anin kolok bulu Jisume delo yuto.

Ago gorange

Hoptalokke kerayalum longedelo rokomope, kaamo dungadape Mari Magdalini agodelo gila kaaname goyab delokke elingem loopak dakpe kaato. Dekepe iname bi Simon Pitor kilang Jisuke ayanam luyilsuna akondelo dugaala pokai, "Bulu Rutumme agolokke leenyok bomkai, delokke bulu bim ingkolo metudi dem ngolu kenmang!" Dekepe iname Pitorlang delokke akon luyil sunade agodanpe lento. Annyide dukkai, idakkom luyilsuna akonde Pitorme dukpoola agodelo kerape piipooto. Bi gubadola delo ege titnam kidiem kaato idokom aralo aamang. Delokrongem Simon Pitor bi bikke meelampe duknade, piila ago aradelo aato. Bi delo ege titnam demlang maayedem Jisuke tukku ayirdan delo doodope kaato. Egede agie yessum sula, ege atit delokke angusupe dong. Meelam yalumdem luyilsuna akon, agodelo kerape piipong nadete, aralo aato. Bi kaala arope miito. (Bulu delope Jisu bi sikolokke gerepyeku emnam Doying kitab agomdem kenmato.)

Jisuke Mari Magdalime lengkan suname

Delokrongem luyilsuna kidide agi ekumlo gilat sutoku, idola Mari bi luyulo kapla duuto. Bi kapla, agodem kaape emla gubato delo yalune ina teyong kotoki annyiko, akone dumpong danlo delokke akone aledanlo ila, Jisuke simang dongko delo duuto. Bulu mimedem pokai, "Mime, kapeila no kapdune?" Mimedede potu, "Bulu ngokke Rutumme laanyokto, delokke bulu bim ingkolo yutodi ngo kenmang." Delo bi ngengkut sukuname Jisume delo dakdope kaato, idola bi de Jisu bi emla kenmato. Bi pokai, "Mime, no kapeila kapdune? Sekome no matadune?" Amide bagan inako emla miila, bi pokai, "Saare, no bim bomnyok tokumilo, ingkolo no bim leetone ngom pobika, delo ngo bim langkupe." Jisu bi mimedem "E, Mari" emto. Mimedede bikkidan pelba dolangkula Aramaik agomlok kapdola pokai, "Rabboni" (depe emnamde luyilne), emto. Jisu bi potu, "Ngom gakki mapeka, kapeila ngo Abukelo enku mangada. Dempenem ngokke biro kidilo gikala bulum pobitoka, 'Ngo ngokkelang noluke Abu,

ngokkelang noluke Shedikelo endakku". Mari Magdalini bi sim gelangala luyilsuna kidilo gitoku: "Ngo Rutumme kaato!" Delo bi Jisuke ponam kidarem bulum pokan bitoku.

Jisuke bikkelo luyilsuna kidilo lengkan sukuname

Hoptalokke kerayalum longe delokke adeng delo, luyilsuna kidie Judai kidiem pesola eyabem yapkar supala dudum sudungem, Jisu bi aala delo buluke gooralo dakdola pokai, "Yeponame noluking duulangka!" Depe porongem bi bulum bikke alagemlang inmuem lengkansuto. Rutumme kaala luyilsuna kidide asherunge ito. Jisu bi bulum potokukeng, "Yeponame noluking duulangka. Abue ngom kape meliktodi, ngo nolum depe melikdung." Delokke delo bi bulum ngayab dakia potu, "Deena Aidem laarik sulangka. "Nolu akonke paabem maabmilo, dem maab bidung; nolu dekedem maab mamilo, dem maab bimang."

Jisulang Thoma

Supak Thoma (Diduma), midum iying kolang Annyilokke akonde, Jisuke aadodelo luyilsuna kidi delo duumangai. Edilo luyilsuna abidde, Rutumme ngolu kaato emla pobitodi, delo bi poyik sukai, "Ngo gojal pitko alagem kaasu madem delokke gojal pitko delo ngokke lakkenge sutkimadem, delokke ngo bikke inmodanlo nikke kuem ukki sumadem, ngo dem aro miimang." Hoptako doorongem bikkelo luyilsuna kidide ekumdelo duutoku, delo Thomakom buluking duubosuto. Eyab kidiem yapkarla melateng, Jisu bi aala buluke gooralo dakdola potu, "Dengome noluking duulangka!" Delokrongem bi Thomame luto, "Nokke lakkenge so sutkitola; ngokke alagem kaatola. Nokke alage ngokke inmoso ukkitola. Miine minggo yimape mingke sulangka." Thoma bi Jisume pokai, "Ngokke Rutum delokke ngokke Shedi!" Delo Jisu bi bim potu, "No ngom kaasu kolokmin no mingke sukane; ngom kaasu mapete mingke suna kidi demin gerne."

Sim kakot sim atgange

Jisu bi bikkelo luyilsuna kidi keralo bojeko abid abid irisinyo iyodem ibito, dekedem so kitabso atmang. Idola sikesim atgade Jisu bimin Kristo, Shedike Ue, emla nolu mingke suyepe emla, delokke dekepe mingke sukolok nolu bikke aminlok turnamem paadope emlamino attune.

Jisuke luyilsuna ami kimtkolo lengkan suname

21

Meelamdem Jisu bi lekoda Tiberia Sienglo bikkelo luyilsuna kidilo lengkan sutoku. De sikepe ikai: Simon Pitor, Thoma (Diduma emlangkom mandung), Galillo duuna Kana doolung lokke Jebedike oo Nathanael delokke luyilsuna annyiko, bulu yebo sudungai. "Ngo engo kungkape gidak" emla Simon Pitor bi bulum potu. Delo bulu potu, "Ngolu nom gibosuye." Dekepe iname bulu gilenla etkulo rengaato, idakkom delo yumedelo bulu atirung paamang. Rokomope, Jisu bi rotkon delo dakto, idakkom luyilsuna kidide bi Jisu emla kenmato. Bi bulum tomlen dola potu, "Angong kidie, nolu ngopil atelkote paamania?" "Ma, paamang" emla bulu poyansuto. Bi pokai, "Noluke esabem etkudelokke lakbik danpe eltola delo nolu ayoko paaye." Bulu depe iyodem, enguem deddiko kuula iname hosat layimape ito. Delokrongem Jisuke ayanam luyilsuna akonde Pitorme potu, "Si Rutummino!" Simon Pitor bi "Si Rutummino" emrongem bi agi teyolo genam egedem yedge pala (kapeila bi dem kerape laapak sutuai) delo asi delo yopliksuto. Abid luyilsuna kidiete etkulok enguem esab biinako solenla, moopidanpe mamin geto. Bulu moopilokke mooteng mangai, de mitar lingko petomko mootenge iduai. Edilo bulu delo lentodi, delo bulu mekollo engoko baatupe delokke ettingeke ayoko kaato. Jisu bi bulum potu, "Noluke supakke umnam engo ayoko bomatola." Simon Pitor bi etkudelo rengadola esabem luyulo solento. De lingko kolang iying pilngo kolang angum kope engo bottena mili ido, deddipe, ilate esabde bedgemang. Jisu bi bulum pokai, "Aadum sutola dolape." Luyilsuna kidide sekote bim, "No seko" emla ingki latomang. Bulu Rutum bi emla kento. Jisu bi aala, rotiem lala delokke dem bulum

bito, delokke dekepe engo demte ito. i lengumnape Jisuke bikkelo luyilsuna kidilo, bikke sikolokke gerep rongkuem lengkan suname.

Jisulang delokke Pitor bi

Edilo bulu donamem doyintodi, delo Jisu bi Simon Pitor me poto, "Joanke oo Simon, no sike simpemilo aropakpe ngom ayang yadunia?" "Rutum ngo nom ayadung" emla bi poyansuto. Jisu bi pokai, "Ngokke merbeno kidiem usaalangka." Lekoda Jisu bi pokai, "Joanke oo Simon, no ngom arope ayadunia?" Bi poyansukai, "E, Rutum, ngokke nom ayanamem no kensudung." Jisu bi pokai, "ngokke merbeno kidiem kaabom langka." Lengumnape bi bim pokai, "Joanke oo Simon, no ngom ayang dunia?" Pitor bi ayeme emla mingkai kapeila Jisu bi bim lengumnape "No ngom ayadunia" emla ingkito. Bi poto, "Rutume, no takam atiem kensudung, ngokke nom ayanam em no kensudung." Jisu bi poto, "Ngokke merkidiem usaa langka. Ngo nom aruem pobidung, nokke yaame dungem no leemosula nokke gipe mingkolo, gituai; idakkom nokke miji dungkuem nokke alage toka sudung, delokke akone nom leemo likia nokke gipe mingkolo gibodung." Jisuke sikepe ponamde kape Pitor bi sigela Shedime yidgeyedi dem lengkan nape poto. Delokrongem Jisu bi Pitor me, "Ngokking gimin gelangka!" emto.

Jisulang delokke Luyilsuna akone

Pitor bi pelkut sudo langkula kaatoname Jisuke ayanam luyilsuna akonde buluking gimin gedope kaato. (Akonde apim dobo sudungem geeton dola "Rutume, seko nom miiri miinyo penade?" emna amide). Pitor bi Jisume kaayedelo, Jisume bi ingkito, "Rutume sok amisok legange kapedi?" Jisu bi bim pobito, "Ngokke angkumang tetengem bi turla dupoyepe emla ngo mimilo de nokkepe ingkokone!" Sok legalok, birokidi aralo si luyilsuna si siyi maye nayike emla agom agome lento. Idokom Jisu bi bi siyimaye emmangai; bi "Ngo bim ngokke aalat kumangem turla duuyepe emla miimilo, de nokkepe ingko kone?" emlamin potone. Si luyilsuna simin sim ati takam sim hakii bitone delokke dekedem kakotlo antne; delokke bikke

ponamde arodung dem ngolu kendung.

Luyin agome

Jisu bi abid abid ati kidiemkom ikantuai. Takamdem atyin amilo, ngo
mingkiname, tani among tabung sote atnam kitabe mepeko kayimayai.